Mak
Jisas nukan Ämän Eposek Mak nukas jer wewon
Okoro buk nukan onoktapau

Jisas ko ätäi omar oik tone raunuk, woisan 25 orip manonuk, Mak nukas Jisas nukan Ämän Eposek jer wewon. Mak kon kar enip Jon. Ko Jisas nukan tamariawon roat 12 orip pakan wa. Pita nukas Jisas nukan Ämän Eposek arenuk, roianik, ko kiro ämän jer wewon.

Mak nukas keser jer wewon, Anut nukas Jisas äsimornuk, ko ro senek okoro omnokou opok kowon. Ko omnokou opok ari raianik, Anut nukan Ämän Eposek roasiret awariäwon. Mak kiro ämän Rom roasiret jer we marowon, okon, Jisas ko sakau orip roasiret ätär maraun ko Jisas nukas kurur atap atap mowon mesin jer we marowon.

Okoro buk tainoraun ämän

1:1-13 Anut nukas kar ro kon ämän awaraun äsimornuk, kowon.
1:14–13:37 Anut nukan ämän awariäu ro nukan sarau.
14:1–15:47 Jisas ko meiewon. 16:1-12 Ko meiemara, ätäi siräiewon.

An jomareäwon ro, Jon nukas roasiret ämän marowon.

1 Anut nukan Mokoi, Jisas Krais*, kon Ämän Eposek keser onoktorowon.

2 Meter Anut nukan ämän roianik, areawon
ro* Aisaia, Anut nukan ämän keser jer weanik,
äiewon,
“Rowe, isan ämän oi areäun ro äsimorta,
amke koi, nan apu tuku sare musai. *Malakai 3:1*
3 Kar ro ko ro wäpik mena om puru opok urwera,
‘Näwäu nukan apu jekur sare muruwe. *Aisaia 40:3*
4 An jomareäwon ro, Jon ko ro wäpik mena
pewon. Peanik, roasiret ämän awaromara,
äiewon, “Ak woiaka pirirnai, akan onok aru
sumkäineinai, kouna, isas an jomaroita, Anut
nukas akan onok aru jäkäi marai.”
5 Judia provins pakan roasiret pak Jerusalem
menan roasiret pak Jon siakup potoin. Poteanik,
akan onok aru Anut aurna, Jon nukas Jordan an
opok an jomarowon*.
6 Jon ko opur kamel urik oumara, takeanik, ko
kar opur kerau, let senek, kon nokou tapau opok
takewon. Kon mer näu mokoi wäpik. Ko o
eposek wa jeäwon, kon o sonkäpit upes an pak
karar jeäwon.
7 Kos keser awarowon, “Kar ro ruris koura. Kon
sakaus isan sakau itimorai. Is ro eposek wa,
okon, kon isou pakan su oi kuräun senek itok
wa.
8 Isas anas an jomariäim, kos Anut nukan Osou
Näu oripas an jomarai.”

Jon nukas Jisas an jomurowon.
(Matiu 3:13–4:11; Luk 3:21-22, 4:1-13)

9 Kiro ses opok, Jisas Nasaret mena Galili
provins utomoi, kounuk, Jon nukas Jordan an
opok Jisas an jomurowon.

10 Jisas an ute kasakup penuk, apari rauna,
kurte omar kerererianik, Anut nukan Osou
Näu ai manap senek ko opok tapakup nowon
aparwon.
11 Kesernuk, kar ron pätu senekus omar oikas
keser urwewon, “Na isakan mokoi senes, isan
woias nanun meieäu. Isan woi nanun näu
sareu.”
12 Kiro ses opokar, Anut nukan Osou Näus Jisas
ko ro wäpik mena om puru opok äsimornuk,
manowon.
13 Ko ro wäpik mena om puru opok, omre 40
orip raunuk raunuk, Satan nukas ate aparwon.
Jisas ko opur raut pak rawon. Anut nukan sarau
eitek* rautes koianik, ko isanarin.

Jisas nukas was oiäin roat 4 orip urwarowon. (Matiu 4:12-22; Luk 4:14-15, 5:1-11)

14 Roat akas Jon karapus owa mona, Jisas
nukas Galili provins poteanik, Anut nukan Ämän
Eposek roasiret awarowon.
15 Jisas nukas keser awarowon, “Ak rowe,
rusapai, omre Anut nukas roasiret kamwaraun
sare mowon rusapai kowon rau, okon, akan
onok aru utomoi, akan woiaka pirirnai, Anut
nukan Ämän Eposek mesin woiaka epar mowe.”
16 Kar omre opok, Jisas ko Galili An Unik
kasakup pote rai, Saimon kon amak Andru ori
apwatowon. Au was owaun jo an unik opok kure
rairin. Owon, au awan sarau was oiäirin roat ori.
17 Jisas nukas apwatomara, keser awatowon,
“Au koi is tainoirsa, isas au roasiret imwaraun
onok ätär matam.”

18 Kurte au awan was oiäirin jo utomoi, Jisas
tainori manoirin.
19 Jisas ko ätäiar ari ari maneanik, Sebedi
nukan mokoit ori Jems Jon ori apwatowon. Au
ous opok tane raia, awan was owaun jo kiräwon,
okon, näke rairin.
20 Au nais keseriar Jisas nukas urwatonuk, au
awan momonawa Sebedi, kon sarau roat pak ous
opok rauna, utwaromoi, Jisas tainori manoirin.

Jisas nukas osou aru kar ron wou uru rawon emerwon.
(Luk 4:31-37)

21 Ak Kapaneam mena Juda akan sumaun
omre opok potoin. Kiro opok, ak Juda akan
tururiäi owa tonomoi, Jisas nukas onoktoroi
roasiret näu ämän tamarowon.
22 Roasiret ak kon ämän roianik, karkairin.
Owon, ko akan sintore ämän tamareäi roat* akas
awareäi senek awarau wa. Ko kar ro enip orip
senekus ämän awarowon.
23 Kiro ses opok, kar ro ko osou aru orip kiro
tururiäi owa rawon.
24 Kiro osou aru keser urwewon, "Nasaret
menan Jisas, na ik owoseikaun koum? Na ik aru
mukaun koum ra? Is na äpu, na ro eposek tuku
senes, Anut nuka pakaima koumon."
25 Utianik, Jisas nukas kiro osou aru sakau
ämän aurmara, äiewon, "Na asornam, kiro ro
ute man!"
26 Keser aurnuk, kiro osou arus kiro ro ate
kareanik, näwäu piormoi, ute manowon.
27 Kesernuk, roasiret ak erekapu kiro onok
aparianik, karkairmoi, aka aka tototein, "Kiro
owo onok peu? Ämän awau rä? Kiro ro ko

enip orip senek, kos osou aru raut sakau ämän awaronuk, ak kon ämän roianik, tainoriäi.”
28 Keseria, kurte Galili provins pakan roasiret ak Jisas owo sarau me kowon, erekapu roin.

Jisas nukas roasiret sosop sip orip jekwarowon.
(Matiu 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Jisas ko Juda akan tururiäi ou utomoi, Jems Jon ori pak, Saimon Andru orien owa erek tonoin.
30-31 Saimon nukan tanau asir ko sip enip sopou orip pasar opok nini rawon. Roasiret akas kurte Jisas ko mesin aurna, Jisas nukas kiro asir siakup tone tai raumara, kon ipou ate siräi monuk, kiro sip kurte ute manonuk, ko roat akan o mis marowon.
32 San nonuk, iukärir roasiret akas akan jaunakat sip orip pak karauk osou arus akan woiaka uru rain pak, imware Jisas siakup koin.
33-34 Näu menan roasiret koianik, kon ou rorokup turur rain. Kos roasiret sosop sip atap atap orip jekwarowon. Kos osou aru sosop emwarowon. Kiro osou aru ak Jisas äpu, okon, Jisas nukas ak aräun tämarowon.

Jisas nukas Galili provins roasiret Anut nukan ämän marowon.
(Luk 4:42-44)

35 Om jekur teinäu wa, tapera senes, Jisas siräimara, ko kar mena ro jejemak wäpik opok poteanik, Anut auruwon.
36-37 Saimon kon jaukut pak erek ko itane potoin. Pote tararmana, aurin, “Roasiret akas na itaneisorai.”

38 Keserna, Jisas nukas awarowon, “Ik okoro
opok karauk mena okoro mena siakup rai opok
potau. Is kiro opok nais Anut nukan ämän
awaram. Owon, is kiro onokun Anut nukas
äsimoirnuk, koimin.”
39 Keseria, ko Galili provins erekapu ariemoi,
Juda akan tururiäi owa atap atap opok Anut
nukan ämän mare mare, osou aru pakur
emwarowon.

Jisas nukas kar ro sip repros orip jekur mowon.
(Matiu 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Kar ro sip repros orip Jisas siakup koianik,
uou sur wemoi, ämän sakau auruwon, “Näwäu,
na isan ui aru jäkäi muraun itok, utianik, nan
ronkat pakas keser. Na is rapoire murota, is
eposek saräm.”
41 Jisas nukas kiro ron wouti momara, kon
ipou kiro ron enip opok mianik, auruwon, “Isas
aisom, na eposek saräm.”
42 Kiro sip repros kurte ute manonuk, ko
eposek sarewon.
43-44 Jisas nukas ko sakau auruwon, “Is okoro
onok keserim na pote karauk roasiret wa awa-
rau. Utianik, na Anut kamuk raiäu ro* siakup
potea, nan enmat näu sarewon ätär muruta,
apaisai. Apaisonuk, na Moses nukan sintore
ämän tainornam, opur oianik, Anut jou muruta,
kiro epar roasiret erekapu äpu maiei, na ätäi
eposek saremon.”
45 Utianik, kiro ro ko Jisas nukan ämän
tainorau wa, ko potea, roasiret ämän erekapu
awarowon. Kesernuk, Jisas ko näu mena amop
tonau senek wa. Ko mena kasakup ro wäpik

opok rawon. Utianik, roasiret sosop kar mena kar menan erekapu ko siakup koin.

2

Jisas nukas kar ro isou ipou tipinewon jekurwon.

1 Karauk omre manonuk, roasiret ak Jisas Kapaneam mena ätäi kowon owa rau kiro ämän roin.
2 Roasiret sosop koi kiro owa tururmana, omoi erekapu oi kuremoi, ou rorokpai nais erekapu ok pe apu sorin. Keserna, Jisas nukas roasiret näu ämän tamarowon.
3 Karauk roat akas kar sip ro kon isou ipou tipinewon manau senek wa roat 4 oripas kakure koin.
4 Roasiret sosop akas apu sor rauna, kiro ro Jisas siakup imäi tonau senek wa, okon, ak äpäs tit ou sakatou oik tonomoi, Jisas rawon tapakupas ou sau tueanik, kiro amarer uruas sip ro pasar orip Jisas nepukup mona, nowon.
5 Jisas nukas akan woiaka ko mesin epar moin apwareanik, kiro sip ro isou ipou tipinewon keser auruwon, “Mokoi, is nan onok aru jäkäi musom.”
6-7 Keser aurnuk, karauk sintore ämän tamareäi roat tane rain akan woiaka uruas keser ronkatein, “Kiro ro owon keser äieu? Ko Anut jeje ämän auru. Kar omnokou pakan ros ko onok aru jäkäi mau senek itok wa. Anut nukas karar epar ko onok aru jäkäi maraun itok.”
8 Kiro ses opokar, Jisas kon wou uruas owo ronkat akan woiaka uru rau äpu momara, keser

awarowon, “Ak owon akan woiaka uru kiro
ronkat ourai?
9 Is owo ämän äiäun itok, owo ämän äiäun itok
wa? Is isou tipinewon ro keser auram, ‘Nan onok
aru jäkäi musom’ ra? Is isou tipinewon ro keser
auram, ‘Na siräinam, nan mat oumoi, manam.’
auram ra? Is owo ämän äiem, ak akan woiaka
is mesin epar maiei?
10-11 Utianik, Ro Nukan Mokoi, ko enip orip, ko
okoro omnokou pakan onok aru jäkäi maraun
itok räi äpu maun is kiro keseram.” Keser
awareanik, kos sip ro isou tipinewon auruwon,
“Isas na aisom, siräianik, nan mat oinam, nan
mena man!”
12 Kiro ro siräinik, roasiret amiakap kurte
kon mat oumara, manowon. Roasiret ak kiro
onok aparia, karkairianik, Anut nukan enip
jou muromoi, äiein, “Meter ik kesek onok wa
apariäumun.”

Jisas nukas Liwai uruwon.
(Matiu 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Jisas an unik kasakup ätäi noptowon.
Roasiret koi ko siakup tururna, kos Anut nukan
näu ämän tamaraun onoktorowon.
14 Jisas ari ari maneanik, Alfius nukan mokoi
kon enip Liwai, ko takis aiauk oiäu owa tane
rawon aparianik, auruwon, “Na koi, is tainoir.”
Keser aurnuk, Liwai siräianik, tainori manowon.
15 Jisas nukas takis aiauk oiäin roat pak onok
aru miäin roat pak erek Jisas tainori koin pak
kon tamareäu roat pak ak erek Liwai nukan owa
turur o je tane rain.
16 Keserna, karauk Parisi* akan sintore ämän
tamareäi roat näunäu, akas Jisas kiro onok aru

miäi roat pak, takis oiäi roat pak erek o je
rauna, aparianik, akas Jisas nukan tamareäu
roat awaroin, “Ko owon onok aru miäi roat pak
takis oiäi roat pak erek o jera?”
17 Jisas nukas kiro ämän roianik, ätäi
awarowon, “Roasiret sip wäpik ak dokta siakup
wa poteäi, roasiret sip orip karar epar dokta
siakup poteäi. Kiro senek, is roasiret onok
eposek miäi urwaraun kowau wa. Is roasiret
onok aru miäi urwaraun koimin.”

Jisas nukas roasiret o utiäi onoktapau marowon.
(Matiu 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Kar omre opok, Jon an jomareäwon ro
nukan tamareäu roat pak Parisi roat pak akas
Anut nuka ronkatäun o ute raiäin. Karauk roat
akas koianik, Jisas totorin, “Jon nukan tamareäu
roat pak Parisi roat pak Anut nuka ronkatäun o
utiäi. Owon nan tamareäum roat ak o wa utiäi?”
19 Jisas nukas ätäi awarowon, “Kar ro ko asir
awau owaurnuk, kon jaukut pak ak o utaun itok
ra? Wa, ak o wa utaiei.
20 Utianik, kar omre opok, karauk roat akas
kiro ro asir owon imäi manona, ko ak pak rawau
wa. Kiro ses opok ak woiaka aru monuk, o utaiei.
21 Kar ro kon omjo kiräiwon ko omjo si awau
oianik, omjo mustäi opok wa näke mai. Ko
kesernuk rai, an kosoriäu ses opok, kiro omjo
si awau eteinak sareanik, kon omjo mustäi ätäi
kiräimara, amarer näwäu saräi.
22 Kar ros wain an awau meme kerau mustäi
opok wa äräine miäu. Ko kesernuk rai, kiro wain
an awau sipar kurarianik, meteran meme kerau

kiräianik, wain an omnokou opok kour nai. Kiro meme kerau nais erek jäkäiai. Wain an awau ko meme kerau awau opok äräine mota, au eposek rawaiei."

Parisi roat akas akan sumaun omre opok Jisas totorin.
(Matiu 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Juda akan sumiäin omre opok, Jisas kon tamareäu roat pak wit woi kamukas potoin. Pote rai, kon tamareäu roat akas karauk wit nemauk ate oumoi, pinoi, jein.
24 Karauk Parisi roat akas kiro onok keserin apwareanik, Jisas aurin, "Apar! Tup omre opok sumaun ses, owon nan tamareäum roat akas kiro onok keserin? Iken sintore ämänis äieu sumaun ses opok kiro asu."
25 Jisas nukas ätäi awarowon, "Ak Devit kon roat pak sou akwaronuk, owosein ak kiro jer ninaräu wa ra?
26 Anut kamuk raiäwon ro näwäu, Abiatar raunuk, Devit nukas Anut nukan owa toneanik, bret kiro Anut nurin oi jewon. Kiro bret asu, Anut kamuk raiäin roat akas karar kiro bret jaun itok. Utianik, Devit nukas kiro bret jemoi, kon roat aronuk, ak nais jein."
27 Jisas nukas ätäi awarowon, "Anut nukas amke roasiret atware mowon. Ko ak mesin ronkateanik, sumaun omre mowon. Kiro sumaun omre opok, roasiret eposek rawaiei, ak wa aru maiei.
28 Keserianik, Ro Nukan Mokoi, ko kararas sumaun omre kumeäu. Ko owo onok keseraun itok."

3

Jisas nukas kar ro ipou meiewon jekurwon.

1 Jisas ko ätäi Juda akan tururiäi owa tonowon.
Kiro owa kar ro kon ipou meiewon orip rawon.
2 Karauk roasiret akas Jisas nukas sumaun
omre opok kiro ro raporai ra, wa rai aparaun
kame rain. Owon, akan ronkat ko sumaun
omre opok kiro ro jekurnuk, ak ko enkup ämän
maurmana, apari rain.
3 Jisas nukas kiro roat akan ronkat äpu mo-
mara, kiro ro ipou meiewon orip auruwon, "Na
roasiret amiakap siräinam, koi!"
4 Jisas nukas roat näunäu totwarowon, "Iken
sintore ämän nukas ik sumaun omre opok, onok
eposek mam ra, onok aru mau, äieu ra? Ik roat
ätäi imwarau ra, ara akwarota, meiäiei ra?" Kos
keser awaronuk, akas ätäi kar ämän aurau wa.
5 Jisas nukas kiro roat apwaromara, kasak
pewon. Owon, akan woiaka sakau mona, ap-
wareanik, ko wou usu sarewon. Kos kiro ro ipou
aru orip keser auruwon, "Nan ipon kur!" Ko
ipou kurenuk, kon ipou kurte näu sarewon.
6 Kesernuk, Parisi roat ak kurte owan ute kasik
nea, Herot nukan roat pak tururia, Jisas wäun
ämän atoin.

Roasiret sosop akas Jisas tainori potoin.

7 Jisas kon tamareäu roat pak kiro mena uto-
moi, Galili An Unik siakup noin. Galili provins
pakan roasiret sosop erek potoin.
8 Roasiret sosop Jisas nukan sarau mowon
roianik, ko siakup koin. Judia provins kipakan
roasiret pak, Jerusalem näu menan roasiret pak,

Idumia provins kipakan roasiret pak, Jordan An
kasakup raiäin roasiret pak, roasiret Taia mena
karaiman pak Saidon mena karaiman pak raiäin
erek ko siakup koin.
9 Jisas nukas kiro roasiret sosop apwareanik,
kon tamareäu roat awarowon, "Roasiret sosop is
suoiraiei, okon, ak kar ous oi koi, rapor mona
rau, is suoirna rai, kiro opok tone tanäm."
10 Meter Jisas nukas roasiret sosop jek-
warowon, okon, kiro mesin sip roasiret akas
akan ipiakas Jisas ataurin.
11 Karauk roasiret akan woiaka uru osou aru
rautes rakurein. Kiro roasiret akas Jisas apari-
anik, ak uoraka sur wemoi, sakau urwein, "Epar,
na Anut nukan Mokoi."
12 Utianik, Jisas nukas sakau ämän awarowon,
"Ak is mesin karauk roasiret wa awaraiei!"

Jisas nukas kon ämän oi ariaun roat 12 orip sare marowon.
(Matiu 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Jisas ko omtapau opok toptowon. Ko karauk
roat ko pak rawaun sare maraun urwaronuk,
kiro roat ak Jisas siakup koin.
14 Kos roat 12 orip sare marowon. [Ak 'Anut
nukan ämän oi ariaun roat' enip marowon.] Ak
Anut nukan näu ämän karauk roasiret araun
sare mareanik, äsimwaraun keserwon.
15 Jisas nukas nukan sakau ak osou aru roasiret
akan woiaka uru rai emwaraun ak arowon.
16-19 Kos roat 12 orip sare marowon. Akan
enmaka kesek: Saimon (kon kar enip awau Jisas
nukas mowon Pita), Jems (Sebedi nukan mokoi),
kon amak Jon (awan enmawa awau matowon,

Boanerges, kiro enmawa onoktapau ‘om taiäu nukan mokoi ori’), Andru, Filip, Bartolomiu, Matiu, Tomas, Jems (ko Alfius nukan mokoi), Tadias, kar Saimon (ko kar tupsiu enip Serot pakan), Judas-Iskariot (kos Jisas kon iwäi jaukut ipiakap marowon).

Karauk roat akas Jisas ko Bielsebul nukan jauk äiein.
(Matiu 12:22-32; Luk 11:14-23, 12:10)

20 Jisas ko ätäi owa tononuk, roasiret sosop ätäi kiro opok koi turur rauna, Jisas kon tamarowon roat pak ak o jau senek wa.
21 Jisas nukan kinjaukut ak Jisas nukas kiro onok keserwon ämän roianik, akas äiein, “Ko otop sareu.” Äianik, ak imäiäu koin.
22 Karauk sintore ämän tamareäin roat näunäu ak Jerusalem mena rainus, ute nopteanik, ämän keser awaroin, “Bielsebul, kon kar enip Satan, kiro eitek aru nukan osou Jisas nukan wou uru tone kame rau. Bielsebul ko karauk eitek aru kamwareäu kos Jisas sakau nurunuk, osou aru oi kurwareäu.”
23 Keser äiena, Jisas nukas urwarnuk, siakup kouna, kar totok* ämän keser awarowon, “Satan nukas owose ätäi Satan emeriäu?
24 Omsau karar pakan roasiret ak aka aka weräianik, aka aka inäumoi, ak om rumuk wa rawaiei.
25 Karar owan roasiret ak nais aka aka weräianik, aka aka inäumoi, ak aru maiei.
26 Satan, kamwareäu eitek aru nukan tupsiu ak aka aka weräianik, aka aka inäiaiei, ak sakau wa rawaiei. Ak erekapu wasaräiei.

27 Kar ros kar sakau ron owa ou kiräi tonea,
osap erar wa owai. Amke ko kiro ou atak ro
ipou isou muris sisikäi mianik, kon owan osap
erekapu owai.
28 Is epar senes awarom, Anut nukas roasiret
akan onok aru pak, akan jeje ämän pak erekapu
jäkäi mai.
29 Utianik, inok ro ko Anut nukan Osou Näu
jeje ämän aurai, Anut nukas kiro ron onok aru
wa jäkäi murai. Kiro onok aru ko opok orip orip
rawai."
30 Jisas nukas keser awarowon, owon, akas
meter keser äiein, "Osou aru nukas kon wou uru
tone kame rau."

Jisas nukan amakut aniaka pak Jisas ämän aurau koin.
(Matiu 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Kiro ses opok, Jisas nukan amakut aniaka
pak koin. Ak kasik tai raumana, kar ro ko Jisas
rawon auraun äsimoroin.
32 Roasiret sosop akas Jisas kator rain, Jisas
aurin, "Nan anin amunat pak kasik en tai rai
itaneisorai."
33 Keser aurna, Jisas nukas ätäi kiro ro totor-
won, "Isan ani inok? Isan amaiat inokot?"
34 Keser äianik, roasiret ko siakup koi tane rai,
amukus apwaromara, awarowon, "Apwarwe,
roasiret okoro opok rai, kiro isan ani amaiat!
35 Inok roasir ko Anut nukan ronkat tainoriäu,
kiro roasir epar ko isan ani, isan äpi, isan amai."

4

Ro o uku wewon totok ämän.

1 Jisas nukas onoktoroi roasiret Galili An Unik
kasakup ämän tamarowon. Roasiret sosop senes
koi ko siakup tururna, ko kar ous oik tone tane
rawon. Roasiret ak erekapu an kasakup tai rain.
2-3 Jisas nukas totok ämänisar onok sosop
tamarowon. Ko ämän keser awarowon, "Ak
rowe. Kar ro o uku kuräun kon woia potowon.
4 O uku kurenuk, karauk apu opok nowon.
Kesernuk, ai rautes pe oi jein.
5 Karauk o uku ai marmar opok ne kurein.
Omnokou eposek sosop wa, okon, kiro o uku
kurte tu peanik, käwäu orip sarein.
6 Utianik, san sakau peanik, kiro o uku tu pein
erekapu rurnein. Kinip om wou uru rapor nau
wa, okon, erekapu kusakusaianik, urai kurein.
7 Karauk o uku amurik katuau sop uru neanik,
tu pein. Katuaus oi jenuk, jekur taiäun senek wa.
8 Karauk o uku omnokou eposek opok noin.
Kiro o uku tu peanik, näwäu sarianik, nemauk
sosop murkurein. Karauk nemauk karar karar
30 orip murkurein. Karauk nemauk sosop 60
orip murkurein. Karauk nemauk sosop senes
100 orip murkurein."
9 Jisas nukas kiro totok ämän aware kureanik,
ko keser awarowon, "Roasiret ak raiaka orip
raroi, ak kiro ämän roianik, onoktapau äpu
maiei!"

Jisas ko owon roasiret totok ämänis karar awareäu.
(Matiu 13:10-17; Luk 8:9-10)

10 Roasiret ak Jisas ute manona, kon tamareäu
roat 12 orip pak karauk roat Jisas pak erek raiäin

akas kiro totok ämän onoktapau owo senek rai
Jisas totorin.
11 Kos ätäi keser awarowon, “Anut nukas
roasiret kamwaraun onok meter ämäi rawon.
Rusapai ak, isan tamareäim roat, okon, kiro
onoktapau ätär maram. Utianik, karauk roasiret
kasik rai, is ak erar totok ämänis karar awaram.
12 Keserna, Anut nukan ämän roianik, area-
won ro Aisaia nukas meter jer wewon rusapai
epar peu. Ko keser äiewon,

‘Ak owo osap akan amiakas apariäi, sinuk, ak
jekur wa apariäi.
Ak owo ämän akan raiakas roiäi, sinuk, ak
jekur wa roianik, onoktapau äpu maiei.
Ak onoktapau äpu moin maro, akan
woiaka pirirna, Anut nukas akan onok aru
erekapu jäkäi marowo.’ *Aisaia 6:9*

Aisaia nukas keser jer wewon.”

*Jisas nukas o uku nukan totok ämän onokta-
pau awarowon.*
(Matiu 13:18-23; Luk 8:11-15)

13 Keserianik, Jisas nukas kon tamareäu roat
keser awarowon: “Kiro totok ämän onoktapau
ak äpu wa, ra? Is karauk totok ämän awarom ak
owose äpu maiei?
14 Kiro o uku kar ros woia kurewon, kiro Anut
nukan ämän.
15 Karauk roasiret ak kiro o uku apu opok
nowon senek. Ak Anut nukan ämän roin. Erar
raiakas rouna, kurte Satan nukas peanik, akan
woiaka uruan ämän oi kureäu.
16 Karauk roasiret ak o uku ai marmar opok
nowon senek. Ak ämän roianik, oumoi, kurte
nepipiriäi.

17 Utianik, kiro ämän akan woiaka uru neanik,
omre rumukäu ekep wa raiäu, owon, karauk
roat akas ak kiro ämän oin äpu mianik, usu
araiei. Keseria, akan woiaka aru momana, Anut
nukan ämän roianik, oin kurte erekapu utiäi.
18-19 Karauk roasiret ak o uku amurik katuau
sop uru tu pein, kiro kon onok kesek, karauk
roasiret ak Anut nukan ämän roiäi, utianik, rai
rai, ak okoro omnokou pakan onok ronkateanik,
osap sosopun akan woiakas meieanik, Anut
nukan ämän utiäi. Kiro ämän eposek oin
katuaus o uku oi jeäu senek jekur wa muriäu.
20 Karauk roasiret ak o uku omnokou näu
eposek opok nowon senek. Ak Anut nukan ämän
roin, akan woiaka uru momoi, rapor tainoriäi
kiro ämän eposek oin o sosop muriäu senek.
Karauk nemauk karar karar 30 orip muriäu,
karauk nemauk sosop 60 orip muriäu, karauk
nemauk sosop senes 100 orip muriäu."

Arou patan inkaruru wa ämäi miäi.
(Luk 8:16-18)

21 Jisas nukas awarowon, "Ak arou aioimana,
baket uru ra, pasar inkaruru ämäi miäi ra? Wa,
ak arou aioianik, kämioik äsäi miäi. Kiro epar.
22 Keserna, owo osap akan woiaka uru ämäi
raiäu, erekapu amop päi. Owo osap roat akas
kururur miäi, tawa erekapu arou merek opok
penuk, roasiret aparaiei.
23 Roasiret ak raiaka orip, ak kiro ämän
roianik, onoktapau äpu maiei!"
24 Jisas nukas ätäiar awarowon, "Ak kiro ämän
roi jekur ronkatewe. Ak karauk roat osap ariai
senek, Anut nukas ak osap arai. Ak roat osap

sosop arona, Anut nukas nais ak ätäi osap sosop arai. Kos ak osap sosop arai. Keseriar, ak karauk roat opok owo onok miäi senek, Anut nukas ak opok nais keseriar keserai.
25 Kar ro ko karauk ronkat eposek orip, kiro ro Anut nukas karauk ronkat eposek nurai. Utianik, inok ro ko ronkat eposek wäpik, Anut nukas kon ronkat eteinak ate rau kiro erekapu ätäi senri owai."

O uku tu pewon totok ämän.

26 Jisas nukas kar ämän awarowon, "Anut nukas roasiret kamwareäu onok kiro kesek: kar ro kon omnokou opok o uku kurewon.
27 Pututu kiro ro ko niniäu, sankeu siräianik, kon karauk sarau miäu opok manowon. Kiro o uku tu pemana, owose näunäu sarein kiro ro ko äpu wa.
28 Omnokousar sarau monuk, o uku tu pemoi, tonomara, muruwon.
29 O näu murunuk, woi atak ros panin atomara, patirai. Owon, o owaun ses pewon."

Jisas nukas kar totok ämän o uku eteinak mesin awarowon.
(Matiu 13:31-32, 34; Luk 13:18-19)

30 Jisas nukas ätäi awarowon, "Anut nukas roasiret kamwareäu onok owo senek rau awaram? Is kar totok ämän awaroita, rowe!
31 Kiro onok kar am marmar uku kesek. Kiro am uku karauk senek wa, ko eteinak senes.
32 Akas kiro am uku omnokou opok wena, kos jaukut itimware, ko am näwäu senes sareäu. Kiro am näwäu sarenuk, ai akas kiro am iporu opok jokoru rawaun tou maiei."

33 Jisas nukas roasiret Anut nukan ämän onok-
tapau orip wa awareäu, ko totok ämänis karar
akan ronkat rau siar awariäwon.
34 Ko kar ämän onoktapau orip roasiret awa-
rau wa. Ko totok ämänis karar awariäwon.
Utianik, kon tamareäu roat karar nuka pak
erek rauna, kos ämän onoktapau erekapu ätär
marowon.

Jisas nukas urir näwäu aurnuk, utowon.
(Matiu 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 Kiro omre opokar, om ironuk, Jisas nukas
kon tamareäu roat awarowon, "Ik an unik
karaima aisen potau."
36 Ak roasiret sosop utwareanik, kon tamareäu
roat ak kiro ous Jisas meter tone rawon opok
toneanik, erek manoin. Karauk ous nais ak pak
erek manoin.
37 Urir näwäu peanik, an ekur pakurornuk, an
ous uru nonuk, an ok päurwon.
38 Jisas ko ous mekesup täptäp opok nini
rawon. Kon tamareäu roat akas turarianik,
aurin, "Tamukiäum ro, ik anas oike jauru! Na
ikenun wa ronkatem ra?"
39 Jisas nukas siräimara, urir kermara, an
ämän sakau auruwon, "Äiäk! Na ut!" Urir
utonuk, an amuk patirmara, päurar tipine ra-
won.
40 Jisas nukas kon tamareäwon roat
awarowon, "Ak owon imine rai? Ak isan onok
sosop aparin, utianik, ak isanun woiaka epar
mau wa ra?"
41 Ak sakau imineanik, aka aka arein, "Kiro ro
inok? Urir mas an ori kon ämän tainorir."

5

Jisas nukas kar ro osou aru orip jekur mowon.

1 Jisas kon tamareäu roat pak ous oianik, an
unik karaima kasakup, Gadara roasiret akan
omnokou opok potoin.
2 Jisas ko ous utomoi, omnokou opok pitir
nonuk, kar ro osou aru orip ko op up uru
rawonus, koianik, Jisas tararwon.
3 Ko op mareäi akan aireu uru niniäwon. Kar
ros ko sakatau senek itok wa. Ak ko mur sakaus
isou ipou pararar miäi, sinuk, kos kiro mur
sakau patiriäwon.
4 Roat akas ko orip orip ipou isou mur sakaus
pak sen pak pararar miäin. Utianik, kos kiro mur
sakau pak sen pak erekapu pitpatir kureäwon.
Kiro ro sakau senes, okon, kar ros ko itimorau
senek wa.
5 Ko orip orip pututu, sankeu, op miäi aireu
pak omtapau oik pak raianik, sakau urwemoi,
nukasar aiaukus nukan enipsau pitpatiriäwon.
6-7 Kos Jisas atapukas aparianik, kurte
koumara, Jisas nukan isou siakup uou sur
wemara, ko keser sakau urwewon, "Jisas,
na Anut kämioik rau nukan mokoi. Na is
owoseiraurum? Is Anut nukan enip sakau
ateanik, aisom, na is usu wa irau."
8 Kiro ros keser auruwon, owon, Jisas nukas
amke auruwon, "Osou aru, na kiro ro ute, man!"
9 Jisas nukas ko keser totorwon, "Nan enmat
inok?"

Kos ätäi auruwon, "Isan enim Sosop. Owon, ik
osou aru sosop kiro ron wou uru raum."

10 Keserianik, osou aru akas ik kar omnokou
opok wa äsimoikau rai Jisas sakau ämän aurin.
11 Po raut sosop kar omtorou karaima o je rain.
12 Keseria, kiro osou aru akas Jisas sakau ämän
aurin, “Ik äsimoikota, kiro po raut rai akan
woiaka uru nam.”
13 Keser aurna, Jisas nukas awarowon, “Itok,
ak manowe!” Keser awaronuk, osou aru sosop
kiro ro utomana, kiro po raut akan woiaka uru
tonoin. Kiro po raut sosop 2,000 orip. Ak
iminemoi, kurte om aru opokas poteanik, an
unik uru neanik, an jemana, meiein.

14 Kiro po kamwareäin roat ak kiro onok
aparianik, kurte imine potomoi, akan mena pak
karauk kiro mena siakupaian roasiret erekapu
awaroin. Awarona, roianik, roasiret erekapu
owo onok pewon aparaun potoin.
15 Akas Jisas siakup koianik, kiro ro meter osou
aru orip rawon rusapai ko omjo takeanik, ronkat
eposek orip tane raunuk, aparin. Roasiret ak
kiro aparianik, iminein.
16 Roasiret ak Jisas nukas kiro onok keserwon
aparianik, akas pote, karauk roasiret po raut
owosein ämän pak, ro meter osou aru sosop kon
wou uru rawon ko eposek sarewon ämän pak
erekapu awaroin.
17 Roasiret kiro ämän roianik, ak Jisas akan
omnokou utomoi, kar mena manaun rai sakau
ämän aurin.
18 Keserna, Jisas nukas kon ous oik tonaurnuk,
kiro ro meter osou aru orip rawon eposek
sarewon kos Jisas sakau auruwon, “Is na pak
manam, na is ior airam ra?”

19 Keser aurnuk, Jisas nukas ätäi ko ior aurau wa. Kos kiro ro keser auruwon, “Na nan mena potoinam, Anut nukas na mesin wouti momara, okoro onok keseisowon nan tupsiu erekapu awaram.”
20 Keser aurnuk, kiro ros poteanik, näu mena 10 orip, enip Dekopolis, kiro pakan roasiret Jisas nukas ko owoseanik, sarewon ämän aware ariewon. Roasiret erekapu ak kiro ämän roumoi, karkairianik, ronkat sosop oin.

Jisas nukas asinak meiewon pak sip asik pak jekwatowon.
(Matiu 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Jisas ko ous opok tonomara, Galili An Unik karaimas karaimas ätäi potowon. Ko an kasakupai usnokou opok nonuk, roasiret sosop koi tururin.
22-23 Juda akan tururiäi ou kumeäwon ro kar, kon enip Jairas, ko koianik, Jisas aparmara, isou siakup uou sur wemoi, sakau ämän auruwon, “Isan asinak meiäuru. Na koinam, nan ipon ko opok mota, ko ätäi eposek saräi.”
24 Jisas an utomoi, ko kiro ro pak erek potoirin. Kesernuk, roasiret sosop ak erek Jisas tainori manoin.
25 Roasiret ak kamuk kar asir rau. Ko keir sip orip orip oiäu, kiro sip nukan woisan 12 orip rawon.
26 Jekwareäin roat sosop akas ko jekurmana, tätäi sosop nuriäin. Kon aiauk kiro jekuriäi roat opok patariäwon. Utianik, kon sip utau wa, ko sip näwäu oi rawon.

27 Ko karauk roat akas Jisas mesin ämän
mona, roianik, roasiret kamuk raumoi, ko Jisas
mekesup peanik, Jisas nukan omjo atowon.
28 Ko keser ronkatewon, “Is kon omjo karar
atoita, is ätäi eposek saräm.”
29 Keseria, ko omjo atonuk, kon sip kiro kurte
utowon. Ko rowon kon enipsau opok sip rawau
wa. Ko eposek sarewon.
30 Jisas nukas kon sakau manonuk, äpu mianik,
pirirmoi, awarowon, “Inokon ipous isan omjo
atou?”
31 Kon tamareäwon roat akas aurin, “Roasiret
sosop turur rai kotomaisoi, nas owon ‘inokon
ipous is atoirou’ räi awaromon?”
32 Utianik, Jisas nukas inokos keseirowon rai
amukusar itanewon.
33 Kiro asir owo onok ko opok pewon äpu
momara, ko näwäu iminemoi, Jisas siakup uou
sur weanik, kon ämän erekapu epar auruwon.
34 Kesernuk, Jisas nukas auruwon, “Asinak,
nan won epar mowon, okon, nan enmatsau
eposek sarewon. Na won päurar orip man. Nan
sip erekapu utai.”
35 Jisas nukas arenuk arenuk, karauk roat ak
Juda akan tururiäi ou kumeäwon ro Jairas nukan
owas koianik, Jairas aurin, “Jairas, nan asinak
meiewon. Na owon tamareäu ro sarau nuram?”
36 Jisas nukas kiro ämän roianik, Jairas auru-
won, “Na wa iminäu, nan won epar mo!”
37 Ko keser aurianik, roasiret sosop imwarau
wa. Pita, Jems, Jon (Jems nukan amak) ak karar
Jisas tainori potoin.
38-39 Ak Jairas nukan owa kouna, roasiret sosop

akas wai rai, käi mirori rain. Jisas nukas apwareanik, awarowon, “Owon ak käi mirori rai? Ak owon wairai? Kiro asinak meiäu wa, ko erar nini rau.”
40 Jisas keser äienuk, ak ko apari ioin. Kos roasiret kasik naun äsimwaronuk, nona, asinak nukan momok anak ori pak, kon tamareäwon roat 3 orip pak, ak karar asinak nukan ou waru uru imware tonowon.
41 Toneanik, kos asinak nukan ipou ateanik, Juda ämänis keser auruwon: “Talita kum”, kiro ämän onoktapau kesek, ‘Asinak isas aisom, na siräu.’
42 Kesernuk, kiro asinak kurte siräi ariäwon. Kiro asinak kon woisan 12 orip. Roasiret rain ak kiro kurur aparianik, näwäu karkairin.
43 Jisas nukas ämän sakau awarowon, “Ak kiro onok aparin karauk roasiret wa awarau. Rusapai ak kiro asinak karauk o nuruwe.”

6

Nasaret menan roasiret akas Jisas sumkäinein.

1 Jisas kiro mena utomoi, kon tamareäwon roat pak erek nukan mus mena manoin.
2 Sumaun omre opok, Juda akan tururiäi owa tonomara, Anut nukan ämän onoktoroi tamarowon. Roasiret sosop kon ämän roumoi, karkairianik, arein, “Kiro ro ko ämän erapakan owon? Inokos ko ronkat eposek nurunuk, kos kurur atap atap miäu?
3 Kiro ro ko iken ou miäu ro ra? Ko Maria nukan mokoi ra? Kon amakut Jems, Josep,

Judas (Jut), Saimon, kon äpiaukut pak erek ak okoro opok raiäi ra?” Ak keser aremana, ak ko sumkäinein.
4 Keserna, Jisas nukas akan ämän äpu mianik, awarowon, “Karauk mena Anut nukan ämän roianik, areäu ro, ko enip jou orip, roasiret akas akan woiaka konun epar miäi, utianik, nukan mena senes ko enip jou wäpik, okon, nukan roasiret pak nukan tupsiu pak akas ko sumkäineäi.”
5 Keserna, ko kiro mena karauk kurur mau senek wa. Ko kon ipou sip roasiret karar karar opok monuk, näu sarein.
6 Jisas nukas roasiret kon ämän mesin woiaka epar mau wa, apwareanik, ronkat sosop owon.

Jisas nukas kon tamareäu roat 12 orip mena atap atap äsimwarowon.
(Matiu 10:5-15; Luk 9:1-6)

Keserianik, Jisas kon mena utomoi, karauk mena poteanik, roasiret Anut nukan ämän tamarowon.
7 Kiro ses opok, Jisas nukas kon tamareäu roat 12 orip urwarnuk, siakup kouna, osou aru oi kuräun sakau aromoi, ro oirori oirori äsimwarowon. Ak oirori oirori sarau maun awarowon.
8 Keseria, kos ak keser awarowon, “Ak apu opok potaun kar osap wa owau. Ak naruauk karar oi manowe. Utianik, ak karauk o ra, akan jo ra, karauk aiauk osap kau maun akan jo päisau uru ra, wa oi manaiei.
9 Ak akan su karar momoi, omjo oirori wa oi manaiei.

10 Ak kar mena potona, kiro pakan roasiret
akas imwarona rai, kiro roat akan owa karar
rawaiei. Tawa kiro ou utomoi, kar mena potaiei.
11 Kiro pakan roasiret akas imwarau utomoi,
akan ämän rowau utona rai, ak akan owa wa
tonaiei. Ak kiro mena ute manaurna, akan onok
aru ätär maraun akan isoraka pakan maimai
putarwe."
12 Ko keser aware kurenuk, kon tamareäu roat
akas mena atap atap poteanik, Anut nukan ämän
roasiret tamareanik, awaroin, "Ak akan onok
aru utoinai, woiaka pirirwe."
13 Ak osou aru sosop emwaremana, am ukuauk
pakan uer oianik, sip roasiret sosop akan enmak-
sau opok mianik, jekwarona, näu sarein.

An jomareäwon ro Jon meiewon.
(Matiu 14:1-12; Luk 9:7-9)

14 Kiro omsau kamwareäwon ro king Herot-
Antipas ko rowon, owon, kiro omsau pakan
roasiret erekapu Jisas nukan onok äpu moin.
Karauk roasiret akas keser äiein, "Kiro an jo-
mariäwon ro Jon, ko meiewon ätäi up uruas
siräi pewon, okon, ko kiro kurur atap atap maun
sakau orip."
15 Karauk akas äiein, "Kiro Elaija."
Karauk äiein, "Ko kar Anut nukan ämän
roianik, areäu ro. Ko meten Anut nukan ämän
areain roasiret senek."
16 Utianik, Herot nukas kiro ämän roumara,
äiewon, "Meter, is Jon nukan pou patir kuremin,
utianik, ko meiewon ätäi siräi pewon."
17-18 Ko iminewon, owon, meter Herot nukasar
kon amak, Filip, nukan wau, kon enip Herodias,

senri owon. Kiro ses opok, Jon nukas Herot
auruwon, “Na nan amunan asir oumon, kiro
na sintore ämän espäiemon.” Kesernuk, Herot
nukas roat awaronuk, poteanik, Jon sakatemoi,
ipou muris sisikäimana, karapus owa kurein.
19-20 Herodias nukas Jon mesin wou aru mo-
mara, wenuk, meiäun keserwon, utianik, Herot
ko Jon iminewon. Ko äpu Jon ko Anut nukan
ämän roiäu ro. Ko onok eposek miäwon, okon,
Herot nukas Jon rapor kamäurnuk, Herodias
nukas wäu senek wa. Herot nukas Jon nukan
ämän roumara, ronkat sosop oianik, ko Jon
nukan ämän ätäi ätäi jekur rowaurwon.

21 Rai rai, Herodias nukas Jon wäun kar apu
aparwon. Herot ko anakus an jowon omre tarar-
mana, kos kon ou kameäin roat näunäu pak, kon
marai roat näunäu pak, Galili provins akan roat
näunäu pak erek, äs me jaun imwarowon.
22 Kiro ses opok, Herodias nukan asinak
makun koumoi, kiro roat näunäu amiakap
karenuk, Herot kon jaukut pak aparianik, akan
woiaka näu sarein. Keseria, Herot nukas kiro
asinak auruwon, “Nan ronkat owo osap owaun
airota, is na isam.
23 Is ämän epar aisom, is na pak paip momoi,
na owo osap owaun airota, is na isam. Na isan
omnokou kameäim karaimas isaun airota, kiro
itok, is na karaimas isam.”
24 Keser aurnuk, kiro asinak kaik neanik, anak
totorwon, “Is owo owaun aurau?” Anakus ätäi
auruwon, “Nas kesek aur. An jomareäwon ro,
Jon nukan tapau wou owaun auram.”
25 Keseria, kos kurte ätäi ro näwäu siakup

peanik, auruwon, “Nas rusapaiar, an jo-
mareäwon ro, Jon nukan tapau wou kar maro
opok moinam, is iram.”
26 Keser aurnuk, Herot nukan wou usu sare-
won. Utianik, kon jaukut pak karauk roasiret ko
pak tane o je rain amiakap kiro asinak pak paip
mowon, okon, ko kiro paip mowon ämän utaun
senek wa.
27 Keseria, kos kurte kon marai ro kar
äsimornuk, kos Jon siakup pote Jon nukan pou
patirmoi, kon tapau kerem oi kowaun auruwon.
Keseria, kiro ro karapus owa poteanik, Jon
nukan pou patirwon.
28 Kos kiro tapau wou kar maro opok mianik,
oi koumoi, kiro asinak nurunuk, kos pak oi pote
kon anak nuruwon.
29 Jon nukan tamareäwon roat akas kiro ämän
roumoi, koianik, nukan enipsau oi pote up
kurein.

Jisas nukas roat 5,000 orip o arowon.
(Matiu 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

30 Meter Jisas nukas kon ämän oi ariai roat
nukas mena atap atap äsimwarowon, ätäi nuka
siakup koin. Ak pote owo sarau pak owo ämän
roasiret tamaroin pak erekapu ko koi aurin.
31 Utianik, roasiret sosop akas pote koi, pote
koi arna, okon, Jisas kon roat pak o jau senek
wa. Keserianik, Jisas nukas awarowon, “Ikarar
kar mena ro wäpik opok sumau manau.”
32 Keseria, ak akarar ous oianik, kar mena ro
wäpik opok potoin.

33 Utianik, roasiret sosop ak kiro mena utona, apwareanik, ak erekapu mena utomoi, isorakas kurte ak sinsin potoin.
34 Keserna, Jisas nukas ous ute nemara, roasiret sosop turur rain apwareanik, akanun wouti mowon. Owon, kon ronkat kiro roasiret ak sipsip senek ak kamwareäu ro wäpik. Keserianik, kos ak ämän sosop onoktoroi tamarowon.
35-36 Rai rai, san naurnuk, kon tamareäwon roat akas siakup koianik, aurin, "Okoro mena ro wäpik, san nauru, okon, nas roasiret äsimwarota, mena atap atap maneanik, ak o kau me jaiei."
37 Utianik, Jisas nukas ätäi awarowon, "Akasar jaun o araiei."

Akas ätäi totorin, "Utianik, nan ronkat roasiret erekapu eteinanak jaun kiro aiauk 200 kina senekus pote bret kau maun itok. Ik o kiro aiauk näwäu kureanik, o kau momoi, araun, itok ra?"
38 Jisas nukas awarowon, "O erasek rau? Potoinai, aparwe!" Ak äpu momoi, ätäi aurin, "Bret 5 orip pak was oirori pak rau."
39 Keser aurna, Jisas nukas ätäi kon tamareäu roat awarowon, "Roasiret amurik eposek opok sarpeter marona, tane potaiei!"
40 Keseria, roasiret ak erekapu tanein. Karauk roat 100 orip tanein, karauk roat 50 orip tanein.
41 Keserna, Jisas nukas bret 5 orip pak was oirori pak oianik, omar oik eisane aparmara, Anut 'pere' auruwon. Aurmara, bret pärärianik, kon tamareäu roat akas roasiret araun arowon. Was oirori pärärianik, nais kir keserwon.
42-43 Roasiret ak erekapu kiro o jeanik, noko-

maka penuk, Jisas nukan tamareäu roat akas roasiret akas o jein o autakau utoin basket 12 orip oumana, joke moin. Kiro basket erekapu ok pewon.

44 Roat kiro o jein 5,000 orip.

Jisas an unik oikas ariewon. (Matiu 14:22-33; Jon 6:15-21)

45 Kiro ses opokar, Jisas nukas kon tamareäu roat äsimwaronuk, ous opok toneanik, an unik karaimas Betsaida mena amke manona, Jisas nukarar roasiret akan mena äsimwaraun rawon.

46 Ko roasiret äsimwaronuk, manona, ko nukarar om nepu opok Anut auraun tonowon.

47 Iukärir, omiri kounuk kounuk, ous an unik näu kamuk raunuk, Jisas nukarar an kasakup rawon.

48-49 Jisas nukas kon tamareäu roat sarau näwäu momoi, ous nukan amauk reurin manau senek wa, uriris pairnuk, aparwon. Om teine kounuk kounuk, Jisas nuka an unik oikas ari ari kowon. Jisas nuka kon tamareäu roat itimware potaurwon, utianik, ak ko an opokas ari rawon aparianik, akas ko op rai ronkateanik, pierin.

50 Ak näwäu iminein. Keserna, kos kurte awarowon, “Ak woiaka sakau rawe! Okoro isaka, ak wa iminäu!”

51 Keser awaromoi, Jisas nuka ous opok toneanik, ak pak erek raunuk, urir utowon. Ak karkairianik, ronkat sosop oin.

52 Ak Jisas nukas roat bret arowon kiro onok keserwon nukan onoktapau jekur äpu mau wa,

okon, akan woiaka sakau maronuk, ak kon onok äpu mau senek wa.

Jisas ko Genesaret menan sip roasiret sosop jekwarowon.
(Matiu 14:34-36)

53 Jisas kon tamareäu roat pak ak an unik kure poteanik, Genesaret omnokou kasakup poteanik, kiro opok ous mur kure moin.
54-55 Ous utonuk, roasiret kiro opok Jisas äpu mianik, ak kiro omnokou opok atap atap mena poteanik, karauk roasiret Jisas erapok rau rai awarona, sip roasiret pasar opok mareanik, imware koin.
56 Näu mena ra, mena eteinak ra, apu opok ra, ko erapok ariäwon opok ak sip roasiret om sorik opok marona, rain. Ak Jisas keser sakau aurin, "Na kiro sip roasiret utwarota, koi akas nan omjo peteu ataiei." Keseria, sip roasiret akan ipiakas Jisas nukan omjo ateanik, ak erekapu näu sarein.

7

Askanai akan sintore ämän.

1-2 Karauk Parisi roat pak karauk sintore ämän tamareäin roat pak Jerusalem näu mena utomoi, koumana, Jisas siakup tururmoi, Jisas nukan karauk tamareäu roat ak Parisi akan sintore ämän tainorianik, akan ipiaka an kosorau wa, ak erar o je rain apwarin.
3 (Parisi roat pak Juda* roat näunäu pak ak akan askanain sintore ämän jekur tainorianik, akan ipiaka wa an kosoriäi, o wa jeäin.
4 O kau maun omoi amket opokas ätäi owa koianik, ak amke an jowaiei, warnuk, ak o wa

jaiei. Ak karauk askanai akan sintore ämän sosop tainoriäin. Ak kiro ämän äiäu senek akan kap, maro, patan pak erekapu an kosoriain.)

5 Keseria, kiro Parisi roat pak ämän tamareäin roat pak akas Jisas keser totorin, "Nan tamareäumon roat akas owon akan askanai akan onok wa tainoriäi? Ak o jauri akan ipiaka an wa kosoriäi?"

6 Jisas nukas ätäi awarowon, "Meter Anut nukan ämän roianik, areawon ro Aisaia nukas ak sätäiäin roat mesin epar äiewon. Ko keser jer wewon, 'Anut nukas äiewon, "Kiro roasiret akas erar oiaksaus isan enim rororiäi, utianik, akan woiakas isanun meiäu wa. Ak isan ämän awareäim ak jekur wa tainoriäi.

7 Ak kar ron sintore ämän tainoria, ak keser äiäi kiro Anut nukan ämän. Ak sät ämän tainorianik, ak isan enim erar rororiäi!" ' *Aisaia 29:13*

8 Ak Anut nukan sintore ämän utomoi, akan askanai akan onok sakau ateanik, tainoriäi."

9 Jisas nukas ätäi keser awarowon, "Ak Anut nukan ämän utianik, akan askanai akan ämän tainormoi, akasar akan ronkat tainoriäi.

10 Moses nukas meter awarowon, 'Na nan momon aninan ämän tainor.' *Kisim Bek 20:12*

'Inok ro kon momok anak jeimarai karauk roat akas ko wena, meiäi.' *Kisim Bek 21:17*

11 Utianik, ak keser ämän miaäi, 'Inok ro ko osap orip kon momok anak ori sarwataun itok. Utianik, ko au awateäu. "Is kiro osap Anut nuraun karar sare momin rau. Keseria, is au sarwatau senek wa."

12 Keseria, rusapai ko kon momok anak ori wa kamwateäu. Ak kiro onok eposek auriai.

13 Keserianik, ak akan askanai akan onok
tainorianik, Anut nukan ämän tonoi miäi. Ak
karauk onok kesek sosop keseriäi.’

Osap atap atap kis roat ukun kurwareäu.
(Matiu 15:10-20)

14 Jisas nukas roasiret ätäi urwarnuk, kouna,
awarowon, “Ak erekapu isan ämän roinai, jekur
ronkat oumoi, äpu maiei.
15 Kar osap kasik rawon kar ro nukan wou
uru toneäu, kiro osapus Anut nukan amukup ro
ukun wa kureäu. Utianik, kiro ron ronkat aru
wou uru rau siräienuk, kon oksaus äiäu kis epar
ko ukun kureäu. [
16 Roasiret ak raiaka orip raroi, ak kiro ämän
roianik, kon onoktapau äpu maiei!”]
17 Jisas ko kiro roasiret utwareanik, owa
tononuk, kon tamareäu roat akas kiro ämän
äiewon onoktapau mesin totorin.
18 Keserna, Jisas nukas ätäi awarowon, “Akan
ronkat eposek wa ra? Ak kiro onok äpu wa ra,
osap kasikrawon kar ro nukan wou uru neäu,
kiro osapus Anut nukan amukup ro ukun wa
kureäu.
19 Kiro o jeäi kiro wou uru wa neäu, kiro pi
pimur uru äräreiäu, ätäi pimur uruas koianik,
neäu.”
Ämän kiros, Jisas nukas o erekapu jaun kiro
itok äiewon. Kar o asu rawau wa.
20 Jisas nukas ätäi awarowon, “Ronkat aru
roasiret akan woiaka uru raiäu, siräianik, oiak-
sau opokas peäu, kiro ronkatis karar epar ukun
kurwareäu.
21-22 Woiaka uruas roasiret ak kiro ronkat aru
keser oiäi; ak sapum onok aru maun ronkateäi,

ak jaunakat akan osap päu owaun ronkateäi,
ak roasiret akwarona, meiäun ronkateäi, ak
karauk roat akan asiret aru maraun ronkateäi,
ak osap sosop meswaronuk, owaun ronkateäi,
ak karauk roasiret opok onok aru sosop maun
ronkateäi, ak sät ämän maun ronkateäi, ak
karauk roasiret mesin wa ronkatwareäi, ak erar
onok aru maun ronkateäi, ak jaunakat akan
osap aparianik, meswareäu, ak jaunakat akan
enmakap sät ämän maun ronkateäi, ak karauk
roat akan ämän rowau utiäi, ak otop onok miäi.
23 Kiro onok aru erekapu akan woiaka uru
raumoi, kasik neäu, kis Anut nukan amuk opok
ak ukun kurwareäu.”

Kar Siria provins pakan asir Jisas mesin wou epar mowon.
(Matiu 15:21-28)

24 Jisas nukas kiro ämän me kureanik, kiro
mena utomoi, Taia mena siakup potowon. Ko
kar owa tone raunuk, kar ros ko kiro opok rauräi
äpu murau senek wa rai ronkatewon, sinuk, ko
ämäiäu senek wa.
25 Kesernuk, kiro ses opokar, kar asir kon
asinak osou aru wou uru raiäu, kos Jisas kiro
opok rau ämän roumara, kurte koianik, Jisas
siakup uou sur wewon.
26 Kiro asir Juda asir wa. Ko Grik asir, kon
mena Fonisia, Siria provins pakan. Kos Jisas
keser sakau auruwon, “Osou aru isan asinakun
wou uru rau, nas oi kur.”
27 Kesernuk, Jisas nukas ätäi auruwon, “Amke
ik Juda akan mokoit o arau. Mokoit akan o
oianik, en wa kure mareäum. Kiro onok aru.”

28 Kiro asires ätäi auruwon, “Näu ro, kiro epar,
utianik, enat patan inkaruru raianik, mokoit
akan o usip nonuk, oi jeäi.”
29 Keser aurnuk, Jisas nukas ätäi auruwon,
“Na eposek ämän airom. Na ätäi manam. Kiro
osou aru nan asinakun wou uru rawon kiro ute
manowon.”
30 Kiro asir kon owa poteanik, aparwon kon
asinak pasar opok nini raun, osou aru wou uru
rawon ute manowon.

Jisas nukas kar ro rauk otop pak menopauk usu sarewon jekurwon.

31 Jisas ko Taia mena utomara, Saidon om-
nokou itimormoi, näu mena 10 orip enip
Dekopolis omnokou kamuk opok Galili An Unik
siakup potowon.
32 Karauk roasiret akas kar ro rauk otop sare-
moi, menopauk usu sarewon orip Jisas siakup
imäi koin. Ak Jisas sakau aurin, “Nan ipon kiro
ro opok mo.”
33 Keseria, Jisas nukas roasiret utwareanik,
ko imäi keresir manowon. Aukarar raianik,
Jisas nukan ipouaukus kiro ron rauk oirori uru
mowon. Kon sinok oumara, ron menopauk opok
mowon.
34 Kos omar eisane aparianik, kon wou usuäu
saremara, suornuk, Juda ämänis kiro ro keser
auruwon, “Epata!” Kiro ämän onoktapau kesek
‘Im tue!’
35 Keser aurnuk, kiro ron rauk näu sarenuk,
ko ämän jekur rowaun itok. Kon menopauk näu
sarenuk, ko ämän rapor onoktoroi arewon.

36 Kiro ses opok, Jisas nukas roasiret sakau
awarowon. “Ak kiro onok apari mesin pote
karauk roasiret wa awarau.” Jisas nukas ätäi
ätäi ak sakau ämän keser awarowon, sinuk, ak
kon ämän tainorau wa, ak ämän sue kurein.
37 Roasiret akan ämän roianik, ak erekapu
karkairianik, äiein, “Ko owo onok miäu erekapu
onok eposek senes. Kos roasiret raiaka otop jek-
waronuk, ämän roiäi, menopauk usuäu sarewon
ätäi ämän jekur areai. Kos keseriäu.”

8

Jisas nukas roat 4,000 orip o arowon.

1-2 Kiro ses opok, roasiret sosop koi tururin. Ak
o wäpik rauna, Jisas nukas kon tamareäu roat
urwarnuk, kouna, awarowon, “Is kiro roasiret
akanun woiti mou. Ak is pak omre 3 orip rain,
okon, rusa ak o wäpik rai.
3 Is kiro roasiret äsimwaroita, akan owa
potaiei, ak apu opok pote amkoririwaromoi,
owarai. Karauk ak apu rumukäu koin.”
4 Keser awaronuk, kon tamareäu roat akas ätäi
aurin, “Ik okoro ro wäpik omnokou opok raum.
Ik erapakan o oianik, roasiret arota, jaiei?”
5 Jisas nukas totwarowon, “Ak bret esap esap
rau?”
Akas ätäi aurin, “7 orip.”
6 Keserna, Jisas nukas roasiret onkapai tanäun
awaronuk, ak tanein. Kos bret 7 orip oumara,
Anut ‘pere’ aurmoi, bret pärärianik, kon
tamareäu roat aronuk, akas pak roasiret arona,
jein.

7 Ak karauk upinan was eteinanak orip, okon,
Jisas nukas kiro oianik, Anut aurmoi, kon
tamareäu roat aronuk, akas pak roasiret aroin.
8 Roasiret ak kiro o jeanik, erekapu nokomaka
pewon. Karauk o autakau utoin raunuk, Jisas
nukan tamareäu roat akas basket 7 orip oianik,
kiro o jein autau joke mona, ok pewon.
9-10 Kiro o jein roasiret ak 4,000 orip. Jisas
nukas ak akan mena äsimwaronuk, manona, ko
kon tamareäwon roat pak ous opok toneanik,
Dalmanuta omnokou opok potoin.

Parisi akas Jisas nukas kar kurur monuk, aparaun rai totorin.
(Matiu 16:1-4)

11 Karauk Parisi roat akas koianik, Jisas ate
aparaun aurin, "Na kar kurur ätär mukota, kiro
epar ik äpu mam, na Anut omar oik rau nukasar
kiro sakau isiäu."
12 Ko wou suornuk, awarowon, "Rusapaian
roasiret owon is kar kurur ätär maraun airoi?
Is ak epar senes awarom, kiro ses opok is kar
kurur wa ätär maroita, aparaiei."
13 Keser awareanik, Parisi roat utwaromoi, ous
opok ätäi toneanik, an unik karaimas potowon.

Jisas nukas Parisi roat pak Herot pak akan onok jis senek äiewon.
(Matiu 16:5-12)

14 Jisas nukan tamareäu roat ak rakuswarnuk,
karauk bret owau wa, ak erar manoin. Ous opok
kar bret eteinak karar rawon oi potoin.
15 Jisas nukas ak sakau ämän keser awarowon,
"Ak Parisi pak Herot nukan roat pak akan bret

makona, noroiäwon marasin enip jis ak jekur
aparaiei."
16-17 Kon tamareäwon roat akas aka aka are-
anik, arein, "Ik bret oi kowau wa, okon, ko kiro
ämän aikou."
Jisas nukas akan äkän äpu mianik, "Ak bret
wäpik mesin owon arerai? Is ak pak om ses
rumukäu raianik, onok sosop tamaromin, owon
ak kiro onok jekur ronkatäu wa? Ak isan onok
äpu wa ra? Akan woiaka sakau sarera?
18 Ak amiakas apari, sinuk, ak osap jekur
aparau wa ra? Ak raiakas roiäi, sinuk, ak
ämän jekur rowau wa ra?. Ak meten onok ätäi
ronkatäu senek itok wa ra? *Esekiel 12:2*
19 Is bret 5 orip oumoi, pärärianik, roat 5,000
orip aroita, jein, ak o autakau erasek jowa joke
moin?"
Akas ätäi aurin, "Jo 12 orip."
20 Jisas nukas ätäi totwarowon, "Kar ses opok
is bret 7 orip oianik, pärärmoi, roat 4,000 orip
aroita, jein, akas o autakau erasek jowa joke
moin?"
Akas aurin, "Jo 7 orip."
21 Keseria, kos awarowon, "Ak rusapai isan
onok äpu mau wa ra?"

Jisas nukas Betsaida mena kar ro amuk utup jekurwon.

22 Ak Betsaida mena kouna, karauk roat akas
kar ro amuk utup imäi koianik, ämän sakau Jisas
keser aurin, "Nan ipon okoro ro opok mo."
23 Jisas nukas kiro ro amuk utup nukan ipou
ateanik, mena kasakup imäi manowon. Kiro
ron amuk uru sinok kureanik, kon ipous kiro

ron amuk opok mianik, totorwon, “Na kar osap aparaun itok ra?”
24 Ros apwareanik, auruwon, “Is roasiret apwarom. Ak am senek ari rai.”
25 Jisas nukas ätäi kon ipou ron amuk opok monuk, ko sakamarnuk, ko rapor amareanik, ätäi osap erekapu rapor apwarwon.
26 Jisas nukas kiro ro kon owa äsimorianik, auruwon, “Na ätäi mena wa tonau.”

Pita nukas Jisas nukan enip amop mowon.
(Matiu 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Jisas kon tamareäu roat pak erek Sisaria-Filipai mena atap atap potoin. Apu opok pote pote rai, kos kon tamareäu roat totwarowon, “Roasiret akas is inok äiäi?”
28 Ak ätäi aurin, “Karauk roasiret akas keser äiäi, ‘Ko an jomareäu ro, Jon.’ Karauk akas äiäi, ‘Ko Elaija.’ Karauk akas äiäi, ‘Ko Anut nukan ämän roianik, areäwon ro kar.’ äiäi.”
29 Keser aurna, Jisas nukas ätäi aka totwarowon, “Akasar is inok aiäi?”
Pita nukas ätäi auruwon, “Na Krais, Anut nukas kon roasiret ätäi imwaraun äsimoisonuk, koumon.”
30 Pita nukas keser aurnuk, Jisas nukas ak sakau awarowon, “Kiro epar, utianik, kiro ämän ak karauk roasiret wa awarau.”

Jisas ko tätäi sosop oumara, meieanik, ätäi siräiäun ämän marowon.
(Matiu 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Kiro ses opok, Jisas nukas onoktoroi ämän tamareanik, kon tamareäu roat keser awarowon, “Ro Nukan Mokoi, tätäi sosop oumara, Juda roat

näunäu pak Anut kamuk raiäi roat pak sintore
ämän tamareäi roat pak erek akas isan ämän
rowau utomoi, sumkäinäiei. Akas is iworona,
meiäm. Utianik, omre 3 opok is ätäi siräiam."
32 Kos kiro ämän amop maronuk, Pita nukas
ko kasakup imäi maneanik, kermara, auruwon,
"Wa senes wa! Kiro onok na opok wa päi!"
33 Utianik, Jisas nukas piririanik, kon tamareäu
roat apwareanik, Pita keser kerwon, "Satan,
na is mekesirap man! Na Anut nukan ronkat
eposek wa tainoriäum, na roat akan ronkat
karar tainoriäum."
34 Keseria, ko roasiret sosop pak kon tamareäu
roat pak urwarnuk, kouna, keser awarowon,
"Inok ro is tainoire päun, ko nuka mesin wa
ronkatäi, kon am äpäs nukasar ämäianik, is
tainoirai.
35 Inok ro ko kon totok awau rawaun
ronkateäu kiro kon totok aru mai. Utianik, inok
ro ko isanun pak Anut nukan Ämän Eposek
pakaima meiäi, kiro ro kon totok orip orip jekur
eposek rawai.
36 Kar ro omnokoupaian osap erekapu oumara,
ko meiäi. Kiro osapus nukan totok awau rawaun
owose saräi?
37 Ko owo osap oianik, ätäi nukan totok awau
rawaun kau mai? Wa, ko ätäi nukasar nukan
totok kau mau senek wa.
38 Inok ro rusapaian roasiret onok aru miäin
akan amiakap is tainoraun iminäi, kos is äpu wa
äianik, isan ämän ämäi mai, is Ro Nukan Mokoi,
tawa isan monian arou näwäu pak sarau eitek
eposek raut erek koi isas nais kiro ro äpu wa
äiäm."

9

1 Jisas nukas ätäi awarowon, “Is ak epar
awarom, karauk roat ak okoro omnokou opok
rai, karauk wa meiäiei, utianik, ak rauna raunar,
Anut nukan kamwaraun onok sakau orip amop
päi aparaiei.”

Jisas nukan enipsau atap pirirmara, pewon.
(Matiu 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Omre 6 orip utia, Jisas nukas Pita, Jems, Jon
pak imware, omtapau rumukäu oik tonomara,
ak karar rain. Akan amiakap Jisas nukan
enipsau pirirmara, atap pewon aparin.
3 Kon omjo san nukan merek senek jeremara,
ärneu senes sarewon. Omnokou opok kar ron
omjo ärneu senes kesek wa.
4 Kesernuk, ak Elaija Moses ori au peanik, Jisas
pak arere rairin apwatoin.
5 Pita nukas Jisas auruwon, “Tamukiäum ro, ik
okoro opok rawaun eposek. Na äuta, ik akan jan
ou 3 orip mam, kar nan, kar Moses nukan, kar
Elaija nukan.”
6-7 Ak imineanik, Pita nukas owo ämän maun
äpu wa, okon, ko erar keser äienuk, kar iou
näwäu omar oikas ak kurururware mowon. Kar
oksaus kiro iou uruas, äiewon, “Kiro mokoi
isakan senes, is konun isan woias meieäim. Ak
kon ämän rapor rowaiei!”
8 Keser äienuk, akan amiakas aparin, ak kar ro
aparau wa, Jisas karar ak pak erek rawon aparin.
9 Ak omtapau ute ne ne rai, Jisas nukas
sakau ämän keser awarowon, “Okoro onok ak
amiakap pewon aparin ak pote kar roasir wa
aurau. Ro Nukan Mokoi, meiemara, ätäi up

uruas siräunuk, kiro ses opok owo onok aparin
kiro epar roasiret awaraiei."
10 Keseria, ak kiro ämän ämäi ämäi atomoi, ak
aka aka äiein, "Up uruas ätäi siräiaun, kiro owo
onok rä?"
11 Akas Jisas totorin, "Juda akan sintore ämän
tamareäi roat akas owon Elaija ko amke kowai
äiäi?"
12 Jisas nukas ätäi awarowon, "Ak kiro epar
äiäi, Elaija ko amke koianik, osap erekapu jekur
mora. Utianik, Anut nukan ämän jer we moin
rau owon keser äieu, 'Ro Nukan Mokoi tätäi
sosop ounuk, roasiret akas ko sumkäinäiei'?
13 Utianik, is ak epar awarom, Elaija ko amke
kowon, roasiret akas akan ronkatis onok aru
atap atap ko opok keserin. Ak kiro onok ko opok
keseraiei mesin meter Anut nukan ämän jer we
moin rau."

Jisas nukas kar mokoi osou aru orip jekur mowon.
(Matiu 17:14-21; Luk 9:37-43a)

14 Jisas kon tamareäu roat 3 orip ak karauk
tamareäu roat siarakap koianik, akas roasiret
sosop koi tururin pak, karauk sintore ämän
tamareäi roat akas ak pak aurate rain apwaroin.
15 Roasiret akas Jisas kounuk, aparmana,
karkairianik, kurte ko siakup potea, 'Pere,' au-
rin.
16 Jisas nukas totwarowon, "Ak owon ak pak
ämänis weräirai?"
17 Kar ro, roasiret kamuk rau kos ätäi auru-
won, "Tamukiäum ro, isan mokoi osou aru wou
uru raunuk, ok utup raunuk, na siatap imäi
koim.

18 Kiro osou arus ko sakau ateanik, oi omnokou opok känkurenuk, au sipar kurarianik, aukpanak kartitirmoi, enip tipine kureäu. Is nan tamareäum roat osou aru emeraun rai awaromin. Utianik, ak emeraun itok wa."
19 Jisas nukas roasiret kewareanik, ätäi äiewon, "Roasiret rusapai rai, akan ronkat owo senek ak woiaka epar mau senek wa. Omre esap esap is ätäi ak pak rawam? Omre esap esap is akanun ätäi woias meiäm? Kiro mokoi is siarap imäi kowe."
20 Keseria, ak kiro mokoi imäi Jisas siakup kouna, osou arus Jisas aparianik, kurte kiro mokoi ate karemara, känkurenuk, omnokou opok kurir momara, nini taitairmoi, au sipar kurewon.
21 Jisas nukas mokoin momok totorwon, "Omre esap esap ko kiro keser rawon?"

Momokus ätäi auruwon, "Mokoi eteinak pakar keserwon.
22 Kiro osou arus orip orip ep mik oi kureäu, an unik uru oi kureäu wenuk, meiäun keseriäu. Utianik, na kar onok keseraun itok raroi, na iwenun wonti moinam, iu sareitam."
23 Keseria, Jisas nukas auruwon, "Na owon keser äiem, 'Na kar onok maun itok ra?' airom. Kar ro is mesin wou epar miäu, kos onok erekapu keseraun itok."
24 Keser aurnuk, mokoin momokus kurte urweanik, äiewon, "Is na mesin woi epar mowon, utianik, isan woi epar mowon, kiro eteinak, okon, nas is sareir."
25 Jisas nukas roasir sosop kurte ko siakup kouna, apwareanik, osou aru sakau auruwon,

"Na, osou ok utup, rauk otop, is na aisom, na kiro mokoi rurisa utoinam, man. Na ätäi kon wou uru wa tonam."
26 Keser aurnuk, kiro osou aru piormoi, mokoi sakau ate kareanik, ute manonuk, mokoi op meiewon senek nini rawon. Roasiret sosop akas aparianik, äiein, "Ko meiewon."
27 Utianik, Jisas nukas kon ipou ateanik, rurarnuk, siräiewon.
28 Keseria, Jisas ko ute owa tonomoi, kon tamareäu roat pak akarar raianik, akas ko totorin, "Ik owo onokun kiro osou aru oi kuräu senek itok wa?"
29 Kos ätäi awarowon, "Ak Anut karar auri rawaiei, kiro onok kararas epar osou aru emeraiei. Kar onokus kiro itok wa."

Jisas nuka meieanik, ätäi siräiäun ämän kon tamareäu roat ätäi awarowon.
(Matiu 17:22-23; Luk 9:43b-45)

30-31 Ak kiro mena utomoi, Galili provins kampai ari ari potoin, owon, ko kon tamareäu roat ämän tamareäu, okon, Jisas kar ros ko erapok rau äpu maun utowon. Kos keser awarowon, "Karauk roasiret akas Ro Nukan Mokoi sakateanik, roat akan ipiaka opok maiei. Ko wena, meieanik, omre 3 opok ko ätäi up uruas siräiai."
32 Ak kiro ämän onoktapau äpu wa. Utianik, ak iminemoi, ko kar ämän totorau wa.

Jisas nukas inok ro näwäu rawaun ämän awarowon.
(Matiu 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Ak Kapaneam mena koumoi, kar owa
toneanik, Jisas nukas totwarowon, “Ak apu opok
koi rai, owo ämän arein?”
34 Akas ko kar ämän ätäi aurau wa, owon, apu
opok, ‘inok ro näwäu senes enip orip karauk roat
itimwareäu?’ aka aka keser äiein.
35 Keseria, Jisas nukas tanemara, kon roat
12 orip urwarnuk, kouna, awarowon, “Inokos
ro enip näwäu orip saräun, ko erar ep ro
senek raianik, karauk roat akan sarau ro senek
sareanik, roasiret erekapu isanwarai.”
36-37 Keser awareanik, kar mokoinak imäumoi,
ak kamuk tai momara, pokäir raianik,
awarowon, “Inok ros isanun ronkatemoi,
kar mokoi okoro mokoinak senek imäianik,
jekur kameäu, kiro ko is imäiriäu. Inok ros is
imäiriäu, ko is karar wa imäiriäu, kiro ko isan
moni is äsimoirnuk, koimin, imäiäu.”

Inok ro ko akan iwäi jaunakat wa, kiro akan jaunakat.
(Luk 9:49-50)

38 Jon nukas Jisas auruwon, “Tamukiäum ro,
ik kar ro nan enmat pakas osou aru oi kurenuk,
aparmun. Ko iken jaunok wa, okon, ik kiro ro
kiro onok wa keserau rai aurumun.”
39 Jisas nukas ätäi awarowon, “Ak ko wa
tämurau. Kar ros kar kurur isan enim pakas
miäu, kos is kurte wa jeimairai.
40 Inok ro ko iken iwäi jaunok wa, kiro iken
jaunok.
41 Is ak epar senes awarom, inok ros ak isan
jaiat rai äpu mareanik, an jaun an arai, kiro ro

Anut nukas wa sumkäinai, tawa ko epar omar oik osap eposek owai.”

Onok arus kiro ron wou epar mowon aru murai.
(Matiu 18:6-9; Luk 17:1-2)

42 “Kar mokoinak is mesin kon wou epar mowon kar ros ko onok aru ätär muronuk raroi, kiro onok aru senes. Karauk roat akas aiauk usuäu oianik, kiro ron pou opok muris pararar mianik, an unik uru känkurena, nai, kiro itok, kiro usu eteinak. Warnuk, tawa omar oik, ko usu näwäu senes owai.
43 Nan iponas onok aru monuk rai, nan ipon kar patir känkuräm, kiro itok. Keserianik, ipon karar orik na orip orip eposek awau rawam. Na kiro wa keserta rai, kiro ipon oirori orip pak erekapu ep wa koseriäu uru kureisaiei. [
44 Kiro mena mamat sosopus roasiret akan enmaksau tukware raunuk, ak wa meiäiei, kiro ep wa koserai.]
45 Nan isonas onok aru monuk rai, kar ison patirnam, känkuräm. Keserianik, ison karar orik na orip orip eposek awau rawam. Na wa keserta rai, ison oirories na kiro mena ep näwäu wa koseriäu uru känkureisaiei. [
46 Kiro mena mamat sosopus roasiret akan enmaksau tukware raunuk, ak wa meiäiei, kiro ep wa koserai.]
47 Nan amunauk kararas onok aru monuk, reusunuk rai, kiro amunauk kiro etkoi känkuräm, amunauk karar kiro itok. Na orip orip eposek awau rawam. Na kiro wa keserta

rai, na ran amunauk oirori orip pak erekapu ep
näwäu orip orip jeräu mena kureisaiei.
48 Kiro mena mamat sosopus roasiret akan
enmaksau tukware rawai, sinuk, ak wa meiäiei,
kiro ep wa koserai. *Aisaia 66:24*

49 Siu o opok kureäi kiro o wa poomreäu senek,
Anut nukas kon roasiret ate aparaun usu ariäu,
okon, ak sakau sareanik, wa wasaräiei.
50 Siu osap eposek, o wa poomreäu. Utianik,
siu nukan sakau manonuk rai, kiro sakau ätäi
owose owai? Onok eposek siu sakau senek akan
woiaka uru moinai, kiro onokun ak jaunakat
pak wa weräiäu, ak woiaka karar orip eposek
rawaiei."

10

Jisas nukas roasir ouratäiäis, ätäi utototeäi ämän mowon.

1 Jisas kiro mena utomoi, Judia provins opok
Jordan An kasakup potowon. Roasiret sosop
ätäi koumoi, tururianik, Jisas nukas kon onok
tainorianik, Anut nukan ämän tamarowon.
2 Karauk Parisi roat koianik, ko ate aparaun
keser totorin, "Iken sintore ämänis äieu, ro kon
wau utaun itok ra, wa?"
3 Jisas nukas ätäi awarowon, "Moses nukas
owo sintore ämän sakau awarowon?"
4 Akas ätäi aurin, "Moses nukas keser aikowon,
kar ro kon asir utonuk, manaun ko kar jer
wemara, kon wau nurai. Kesermara, epar ko
wau utonuk, manai."

5 Jisas nukas ätäi awarowon, “Moses nukas
akan woiaka sakau mona, apwarwon, okon, kiro
sintore ämän jer we arowon.
6 Utianik, meter Anut nukas omnokou ate
mowon ses opok, ko ro pak asir pak ate ma-
towon. *Stat 1:27*
7-8 Kiro onokun, ro kon momok anak ori
utwatomara, kon wau ori erekur atap raianik,
awan enmaksau karar tururaieir. Keseria, kiro
ro asir ori awan enmaksau atap atap oirorror
rawau wa, utianik, awan enmaksau karar senek
sare rawai. *Stat 2:24*
9 Keserianik, Anut nukas au karar enmaksau
senek turur matowon, okon, kar roasires ätäi wa
inäi matau.”
10 Jisas keser awareanik, ätäi owa tononuk,
kon tamareäu roat akas kiro ämän mesin totorin.
11 Kos ätäi awarowon, “Inok ro kon wau
utomara, ko kar asir owai, kiro, ro asir ouratäiäi
akan sintore ämän espäianik, onok aru kon wau
opok mai.
12 Kiro senek keseriar, waus kon komuk
utomara, ko kar ro pote owai, kiro asires sintore
ämän espäianik, onok aru kon komuk opok
mai.”

Jisas nukas mokoi eteinanak kon sakau araun tapiaka atowon.

(Matiu 19:13-15; Luk 18:15-17)

13-14 Karauk roasiret akas akan mokoinakut
Jisas nukas kon ipou akan tapiaka ateanik, sakau
araun rai, imware koin. Utianik, kon tamareäu
roat akas kiro roasiret kewarona, Jisas nukas
kiro onok aparianik, ko wou aru momoi, kon

tamareäu roat keser awarowon, “Ak kiro mokoit utwarona, ak is siarap kowaiei. Ak wa tämarau. Roasiret ak okoro mokoinakut senek, ak äpu Anut ko akan kamwareäu ro näwäu.
15 Is ak epar senes awarom, inok roasir ko mokoinak senek saräu wa, ko Anut nukan roasir tuku wa rawai.”
16 Keser awareanik, Jisas nukas mokoinakut imware oi wauk orori kurwareanik, kon ipou akan tapiakap momara, Anut nukas ak jekur kamwaraun auruwon.

Kar ro ko osap sosop orip.
(Matiu 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 Jisas nukas kiro mena ute manaun siräi nonuk, kar ros ko siakup kurte koianik, uou sur wemoi, totorwon, “Tamukiäum ro eposek, is owo onok eposek kesermoi, isan totom awau orip orip rapor rawai?”
18 Jisas nukas ätäi auruwon, “Na owon is ro eposek airom. Kar ro karar ko eposek. Kiro Anut karar.
19 Na iken sintore ämän äpu. ‘Na kar ro weta, wa meiäu, na kar ron asir wa imäi ariau, na karauk roat akan osap wa päu owau, na kar ro nukan enkup sät ämän wa mau, na nan jaunan osap erar owaun wa sätäiäu, na nan momon anin orien ämän erekapu tainor,’ kiro na äpu.”
Kisim Bek 20:12-16
20 Kiro ros ätäi auruwon, “Näu ro, meter is eteinak opok kiro sintore ämän erekapu tainori koi, rusapai nais keseriar raim.”
21 Jisas nukas kiro ämän roianik, kiro ro mesin wous meieanik, amukus aparmara, auruwon,

“Kiro itok, kar onok karar na itimoisi rau. Na pote, nan osap erekapu karauk roat are kureta, akas kiro osap kau mona, kiro aiauk oinam, saruku roat osap wäpik kiro aiauk inäi aram. Na kiro keseria, tawa omar oik osap sosop owam. Na pote, kiro onok kesernam, koi is tainoir.”

22 Kiro ro ko osap sosop orip, okon, kiro ämän roumara, ko wou usu sarenuk, nepu aru mianik, ute manowon.

23 Kesernuk, Jisas nukas kon tamareäu roat amukus apwarea, awarowon, “Roat osap sosop orip ak Anut nukan roasiret saräun kananäiei.”

24 Kon tamareäu roat kiro ämän roianik, karkairina, Jisas nukas ätäi awarowon, “Mokoit, kar omnokou pakan ro Anut nukan ro saräun kos sarau sakau mai.

25 Kar opur kamel ko omjo näkeäi nil nukan amarer uruas tonaun kananäi. Utianik, roasiret osap sosop orip ak Anut nukan roasiret saräun kiro näwäu kananäiei.”

26 Keser awaronuk, kon tamareäu roat ak näwäu karkairianik, kesek aurin, “Keseria, Anut nukas inok ro imäienuk, ko pak erek orip orip rawai?”

27 Jisas nukas apwareanik, awarowon, “Roat akas kar onok keseraun itok wa, Anut nukas karar kiro onok keseraun itok. Anut nukas owo onok keseraun ronkatemoi, erekapu keseraun itok.”

28 Ko keser äienuk, Pita nukas auruwon, “Rou! Ik iken osap erekapu utomoi, na tainoise koumun!”

29-30 Jisas nukas ätäi auruwon, “Is na epar aisom, inok ro isanun ronkateanik, Anut nukan

Ämän Eposek araun, kon mena, awakut, amakut, äpiaukut, anak, momok, mokoit, omnokou pak utwareanik, kowon, tawa Anut nukas kiro osap ute kowon senek sosop, 100 orip senek, ätäi nurai. Ko rusapai okoro omnokou opok, ou sosop, awakut, äpiaukut, anakut, mokoinakut, pak omnokou sosop ak oianik, rawaiei. Utianik, kiro ses opokar, karauk roat akas ko onok aru muriäi. Utianik, tawa ko orip orip eposek rawai.
31 Roat sosop ak rusapai enmaka näunäu orip rai, tawa ak enmaka wäpik ro senek rawaiei. Utianik, roat rusapai erar rai, tawa akas enmaka näunäu orip rawaiei."

Jisas nukas nuka tätäi sosop oumoi, meiäun ämän ätäi marowon.
(Matiu 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Jisas nukas kon tamareäu roat pak Jerusalem näu mena toptaun ari ari pote rai, Jisas nuka amke potowon. Kon tamareäu roat akas ko kiro mena tonaurnuk, ronkat sosop oin. Roasiret akas tainware kouna, iminein. Jisas nukas kon tamareäu roat 12 orip ätäi imwareanik, owo onok ko opok päi awarowon.
33 Kos keser awarowon, "Rowe. Ik rusapai Jerusalem mena potota, karauk roat akas Ro Nukan Mokoi Anut kamuk raiäi roat näunäu pak sintore ämän tamareäi roat pak akan ipiaka opok maiei. Keseria, kiro roat akas akan ämän roianik, wena, meiäun ämän ateanik, karauk omsau pakan roat akan ipiaka opok maiei.
34 Akas ko jeje ämän aurianik, opokup sinok kuremoi, mänkäsirianik, wena, meiäi. Utianik, omre 3 opok, ko ätäi siräiäi."

Jems Jon ories Jisas kar osapun totoririn.
(Matiu 20:20-28)

35 Keser awaronuk, Jems Jon ori, Sebedi nukan
mokoit ori, awas Jisas siakup koumoi, keser
totoririn, “Tamukiäum ro, iwes na iu sareitaun
aisamur siar na kiro ämän tainoraun aisom.”
36 Keseria, Jisas nukas ätäi awatowon, “Awas
is owo onokus au sarwataun airoir?”
37 Awas keser auririn, “Nas iu pak paip keser
mam, tawa nas kamwaraun ro näwäu sareanik,
iu imäitota, karas nan ipon näu kaima tanäi,
karas saunan kaima tanäi. Keseitota, iu na pak
rawamur.”
38 Jisas nukas ätäi awatowon, “Kiro ämän
totoiroir kon onoktapau au äpu mau wa. Is kiro
an kap opok rau jam, au kiro an jaun itok ra? Is
an joianik, tätäi näwäu owam siar, au kiro senek
owaun itok ra?”
39-40 Awas ätäi auririn, “Io, iu itok.”

Keseria, Jisas nukas awatowon, “Kiro epar.
Kiro an kap opok rau is jam, au nais jaieir. Is an
joianik, tätäi owam, au nais keseriar an jowaieir,
utianik, inokos isan ipi näu kaima tone tanäi,
inokos isan ipi saunan kaima tanäi, kiro isan
sarau wa. Anut nukasar karauk roasiret sare
mareanik, akan omoi jekur marowon rau.”
41 Jisas nukan tamareäu roat 10 orip akas kiro
ämän roianik, ak Jems Jon ori mesin kasiaka
pewon.
42 Keserna, Jisas nukas ak urwarnuk, siakup
kouna, awarowon, “Ak äpu, okoro omnokou
pakan roat akan karauk kamwareäin roat
näunäu akas akan enmak jou momoi, akan
roasiret kamwareäi. Roasiret akan roat näunäu

akas roasiret akan ämän tainoraun sakau ämän
awareäi.
43 Ak isan roat, ak kiro onok wa keserau.
Utianik, kar ros akan ro näwäu rawam äienuk
rai, kiro itok amke ko akan sarau ro senek rawai.
44 Kar ros is enim jou orip rawam äienuk rai,
amke ko roasiret erekapu akan sarau ro (slev)
senek rawai.
45 Owon, Ro Nukan Mokoi karauk roasiret akas
ko isanaraun kowau wa. Wa! Ko karauk roasiret
sarwaraun kowon. Ko meieanik, roasiret sosop
ätäi Anut nuka rawa imware tonai."

Jisas nukas kar ro amuk utup enip Bartimeas jekur mowon.
(Matiu 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 Jisas kon tamareäu roat pak Jeriko mena
potowon. Akas roasiret sosop pak ätäi kiro mena
ute nonuk, kar amuk utup ro enip Bartimeas,
Timeas nukan mokoi, ko apu kasakup tane
rawon. Kos roasiret osapun nik mareäwon.
47 Ko Nasaret menan ro, Jisas koura äuna,
roianik, kos urwäun onoktoreanik, äiewon,
"Jisas, Devit nukan mokoi, na isanun wonti
moinam, is sareir."
48 Roasiret sosop akas kerianik, aurin, "Na
asor!" Utianik, ko sakau urwewon, "Devit nukan
mokoi, na isanun wonti moinam, is sareir!"
49 Kesernuk, Jisas nukas tai raumara, roasiret
awarowon, "Ko aurna, koi."

Ak kiro ro amuk utup urianik, aurin, "Kos na
urweisou, okon, na won näu saremoi, na siräi,
koi."

50 Keseria, kos kon omjo rumukäu
känkureanik, kurte siräianik, Jisas siakup
kowon.
51 Kesernuk, Jisas nukas auruwon, “Isas na
owosisaun airom?”
Kesernuk, kiro ro amuk utupus auruwon,
“Tamukiäum ro, is ätäi ami urarenuk, apu
aparam.”
52 Jisas nukas ätäi auruwon, “Itok, na man.
Nan won epar momon, okon, na ätäi amun
urarenuk, apu aparam.” Kiro ses opokar, kon
amuk urarenuk, ätäi apu aparianik, ko Jisas
tainori potowon.

11

Jisas ko kar omsau kamwareäwon ro king senek, Jerusalem mena tonowon.

1-2 Jisas ko kon tamareäu roat pak Jerusalem
näu mena potaun pote rai, Betfasi pak Be-
tani mena kamuk omtorou enip Olivet opok
potomana, Jisas nukas kon tamareäu ro oirori
äsimwatomara, awatowon, “Au enro mena
aparum opok potoinair. Kar donki nak muris
pararar moin rau, mur uräinäir, kiro donki nak
imäi kower.
3 Utianik, kar ros au kiro donki nak owon
ourair rai totwatonuk rai, awas ätäi aurwer,
‘Iken Näwäus okoro donki sarau orip äiewon.
Sarau patirianik, ätäi kurte äsimornuk, kowai.’
keser aurwer.”
4-5 Au poteanik, kar opur donki nak apu
kasakup ou rorokpai muris pararar moin,
apariri n. Au mur uraresa, karauk roat kiro opok

tai rain, akas awatoin, “Au owon mur donki nak
pakan uräurair?”
6 Awas Jisas nukas ämän awatowon siar, ke-
seriar kiro ämän ätäi awaroirin. Roat akas ior
äuna, au donki oi koirin.
7 Keseria, au donki nak Jisas siakup imäi
koianik, awan omjo rumukäu donki nukan
mekesu opok puris rue moisa, Jisas nuka oik tone
tanewon.
8 Roasiret sosop akas akan karauk omjo apu
opok tai potaun puris rue mokurein. Karauk
roasiret ak woia apu siakupaian poteanik, kar
am ukumai pisau senek patir okukureanik, apu
opok puris rue potoin.
9 Roasiret akas Jisas kamuk mianik, karauk
amke potona, karauk ruris tainoria, ak erekapu
keser ur we we potoin, “Anut nukan enip jou
murau. Kiro ro ko Näwäu nukan enip opokas
kou, *Buk Song 118:25-26*
ik koi kon enip jou murau, ko Anut nukas
sareäu.
10 Devit, iken askanai, nukan kamwaraun ses
pera. Kiro kamwaraun ses päi opok ik rapor
rawam. Anut nukan enip karar oik jou mau.”
11 Keserna, Jisas nukas Jerusalem mena
toneanik, Anut osap nuriäi ou näwäu enip tem-
pel* nukan porim rorokpai tonowon. Ko osap
erekapu jekur aparwon. Utianik, kiro ses iukärir,
san naurnuk, okon, kon tamareäu roat 12 orip
pak ak Jerusalem mena utomoi, ätäi Betani mena
potoin.

*Jisas nukas kar am uran senek kon enip fik **

kernuk, meiäun kerwon.
(Matiu 21:11-19)

12 Jisas ko kon tamareäu roat pak ak tapera
senes ätäi Betani mena utomoi, apu opok pote
pote rai, Jisas ko sou wewon.
13 Ko am uran senek enip fik käwäu orip
atapukas aparianik, am nemauk rau rai aparaun
siakup potowon. Kiro am nemauk muraun ses
wa, okon, ko am nemauk aparaun siakup pote,
nemauk murau wa aparwon. Am käwäu karar
rawon aparwon.
14 Keserianik, Jisas nukas kiro am keser auru-
won, "Kar ros nan nemauk ätäi wa oi jai. Na
nemauk ätäiar wa muriäwam." Kon tamareäu
roat ak kiro ämän roin.

Jisas ko Anut osap nuriäi ou näwäu enip tempel opok tonowon.
(Matiu 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

15 Ak Jerusalem mena koianik, Jisas ko Anut
osap nuriäi ou näwäu enip tempel owa toneanik,
roasiret ak osap kau momana, aiauk amuk we
rain opokan Jisas nukas emwaronuk, erekapu
imine manoin. Kos roat akan aiauk amuk we
oiäin patan pak ainak me rain bokis pak oianik,
kour kurewon.
16 Kos roasiret osap kau maun tempel owa oi
koiäin tämarowon.
17 Kos roasiret ämän tamareanik, awarowon,
"Anut nukan ämän jer we moin kesek rau, 'Isan
ou kiro roasiret omsau atap atap pakan koianik,
akas is pak aräun ou äiäiei.' *Aisaia 56:7*

Anut nukan ämän kesek rau ra, wa? Utianik,
akas okoro ou päu roat akan ämäi rawaun omoi
senek sare moin." *Jeremaia 7:11*
18 Keser awaronuk, karauk Anut kamuk raiäi
roat näunäu pak sintore ämän tamareäi roat
pak ak kiro ämän roianik, ko wena, meiäun
apu onoktoroi itanäurin. Roasiret erekapu kon
ämän eposek roianik, karkairin, owon, kiro roat
näunäu akas Jisas iminein.
19 Iukärir, om iraurnuk, Jisas kon tamareäu
roat pak erek ak Jerusalem näu mena ute potoin.

Am uran meiewon.
(Matiu 21:20-22)

20 Pote ninoinus, tapera, ak apu opok ari ari
poteanik, am uran kinip käwäu pak erekapu
meiewon, aparin.
21 Keseria, Pita nukas Jisas nukas kukam kiro
onok keserwon ätäi ronkateanik, Jisas auruwon,
"Tamukiäum ro, apar! Kukam, na kiro am aru
mam aurumon. Rusapai ko meiewon."
22 Jisas nukas ätäi auruwon, "Na Anut mesin
won epar mo!
23 Is ak epar senes awarom, kar ros kiro
omtapau aurai, 'Na siräunam, an unik uru
pitikänir nam!' Keser aurianik, ko wou oirori
wa mai, kon wou epar mowon sakau momara,
kiro om tapau kon ämän tainorai.
24 Keserianik, is ak awarom, ak owo onok Anut
nukas keseraun rai auraun, akan woiaka epar
oripas auraiei. Kos akan ämän tainorianik, ko
kiro onok keserai.
25 Ak Anut auraun tai rauna, kar ros ak aru
maraun ämän ronkatemoi, akas kiro ron onok

aru jäkäi muraiei. Ak keserna, akan momonaka
omar oik rau kos nais akan onok aru jäkäi marai.
[
26 Ak kar ron onok aru wa jäkäi muruna rai,
akan momonaka omar oik rau kos nais akan
onok aru wa jäkäi marai.]”

Jisas inos sakau nuruwon kiro onoktapau aparaun totorin?
(Matiu 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Ko keser awaromoi, ak poteanik, Jerusalem
mena ätäi tonoin. Jisas kos Anut osap nuriäi
ou näwäu owa ari raunuk, Anut kamuk raiäi
roat näunäu pak sintore ämän tamareäi roat pak
karauk roat näunäu pak Jisas siakup koin.
28 Ak koianik, Jisas keser totorin, “Na owo
sakau oianik, kiro onok keseriäum? Inokos na
kiro sakau isowon?”
29 Jisas nukas ätäi awarowon, “Isas nais ak
kar ämän totwaraurim. Akas amke isan ämän
onoktapau kiro totwaraurim airona, isas pak is
owo sakau pakas kiro onok keseriäim onoktapau
ak awaram.
30 Jon, an jomareäwon ro, ko Anut nukas sakau
nuruwon ra, ara, roat akas sakau nurin ra? Akas
is kiro onoktapau airowe.”
31 Kesernuk, ak aka aka areanik, äiein, “Ik ko
owo rai aurau? Ik ko Anut nukan sakau pakas an
jomareäwon äieta, kos aikai, ‘Keseria, ak owon
akan woiaka epar mau utoin’.
32 Utianik, ik ko ro pakan sakau orip äieta, kiro
nais itok wa.” (Roasiret akan ronkat Jon epar
Anut nukan ämän roianik, areawon ro kar, okon,
kiro roat näunäu ak roasiret akas owo onok ak
opok keseraiei rai ronkateanik, iminein.)

33 Keserianik, ak ätäi Jisas aurin, “Ik äpu wa.”
Keserna, Jisas nukas ätäi awarowon, “Is nais, inokos is sakau ironuk, kiro onok keseriäim ak wa awaram.”

12

Wain woi kameäin roat aru akan totok ämän.

1 Jisas nukas ak totok ämänis tamareanik, awarowon, “Kar ro ko wain woi mianik, wain uku wemoi, porim wate mowon. Kos woia wain nemauk asisiraun up tuweanik, woi kamäun ou rumukäu kämioik mowon. Woi erekapu jekur raunuk, karauk roat kon woia sarau maun kau mareanik, sarau mona mona, nuka kar omsau atapuk pote rawon.
2 Wain nemauk murunuk, owaun ses penuk, kiro woi atak ros kon sarau ro kar kiro wain woia sarau me rain roat rawa potaun awaronuk, karauk wain nemauk oi nuruna, oi kowaun rai, äsimornuk, potowon.
3 Utianik, kiro woi kame rain roat akas kiro sarau ro sakau ateanik, wemoi, erar äsimorna, potowon.
4 Keserna, ko ätäi kar sarau ro äsimornuk, potonuk, ak ko nais keseriar kon tapau puromoi, aru murianik, erar äsimorna, potowon.
5 Keserna, kos ätäiar kar sarau ro äsimornuk, potowon. Ko nais wena, meiewon. Wain woi atak ros kon sarau roat sosop äsimwaronuk, potona, karauk erar akwaroin, karauk akwarona, meiein.
6 Keserna, ro karar rau ko äsimoraun itok. Kiro kon mokoi senes kon wous konun meiewon. Keseria, kos kon mokoi ruris äsimorianik,

ronkatewon, ‘Ak isan mokoin ämän roumoi, wa
aru muraiei.’
7 Utianik, kiro woi kameäin roat akas ko
kounuk, aparianik, äiein, ‘Kiro woi atak ron
mokoi kou. Kon momok meienuk, kos kon
momokun osap erekapu owai. Ik ko weta,
meienuk, kon wain woi ik owam. Kiro ik
keseram.’
8 Keseria, ak kiro mokoi sakau ateanik, wena,
meiewon. Keseria, kon enipsau woi kasakup
känkurein.”
9 Jisas nukas roat rain totwarowon, “Akan
ronkat woi atak ro nukas kiro sarau roat
owoswarai? Ko koumara, kiro woi kameäin roat
akwaronuk, meiena, kon wain woi karauk roat
akan ipiakap marai.
10-11 Kiro Anut nukan ämän jer wein ak ni-
naräu wa ra? ‘Kiro ou tutu ou miäin roat akas
aru äumoi, sauk moin. Rusapai, kiro ou tutu
kamuk opokan ou tutu sakau eposek sarewon,
Anut nukasar kiro tutu sarau näwäu nuruwon,
kiro eposek senes ik aparum,’ *Buk Song 118:22-23*
jer keser rau.”
12 Jisas nukas keser awaronuk, Juda roat
näunäu akas ko kiro opokar sakau ataurin, owon
ak äpu ko kiro totok ämän akan onok senek
awarowon. Ak roasiret iminewareanik, ak ko
sakau atau senek wa. Keseria, ak ko utomoi,
manoin.

Roat akas Jisas totorin, “Ik takis aiauk Sisa nuraun itok ra?”*
(Matiu 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Juda roat näunäu akas karauk Parisi roat
pak Herot nukan ämän tainoriäi roat pak Jisas
nuka ämän atonoraun äsimwarona, koin.
14 Koianik, akas Jisas aurin, “Näu ro, ik äpu
na epar ämän areäum ro. Na kar ron ronkat
wa roiäum. Enmak orip roat karar na wa
apwareäum. Na Anut nukan onok epar ik ätär
mukiäum. Nan ronkat owo senek? Takis aiauk
Sisa nurau kiro onok eposek ra, wa?
15 Ikes kiro takis aiauk nuram ra, utau?”

Jisas ko amuk atomoi, ämän moin äpu mo-
mara, ätäi awarowon, “Ak owon is ami atorai?
Ak takis miäi aiauk karar oi ätär muruna, is
aparam.”
16 Akas kiro aiauk karar oi koi nuruna, Jisas
nukas awarowon, “Okoro aiauk opok enip totok
orip inokon rau?”

Akas ätäi aurin, “Sisa nukan.”
17 Keserianik, Jisas nukas ätäi awarowon, “Ke-
seria, ak Sisa nukan osap kiro Sisa nuraiei. Anut
nukan osap, kiro Anut nuraiei.”

Ak kiro ämän eposek roianik, ronkat sosop oin.

Jisas nukas roat meieanik, siräiäi ämän awarowon.
(Matiu 22:23-33; Luk 20:27-40)

18-19 Karauk Juda akan roat näunäu, enmak
Sadusi*, akas äiäi, roat meiäi ätäi wa siräiäiei
rai äiäi. Kiro omre opokar, karauk Sadusi roat
pemana, Jisas keser totorin, “Tamareäum ro,
meter Moses nukas ik ninaräun keser jer wewon,
‘Kar ro ko asir orip ko meiemara, kon wau mokoi
wäpik meie ute manonuk, kon amakus awakun

wäimäs oumara, mokoi mai. Kiro mokoi penuk,
kiro ro meiewon nukan mokoi senek saräi.'
20 Utianik, kar muti kar ro kon mokoit 7 orip.
Mokoi urektapau asik oumara, ko mokoi wäpik
meiewon.
21 Keseria, kar amunakas kon wäimäs owon.
Ko nais mokoi wäpik meiewon. Kesernuk, kar
amunakas kiro asir oianik, keseriar keserwon.
22 Keseriar pote, kiro roat 7 orip kiro asir oin,
erekapu mokoi wäpik erar meiein. Keserianik,
kiro wäimäs asir rawonus, ruris meiewon.
23 Kiro asir roat 7 oripas oin, tawa meiein
roasiret siräiäiei omre opok siräuna, kiro inokon
asir rawai? Omnokou opok, kiro roat 7 orip
meiein akas kiro asir karar oin."
24 Jisas nukas ätäi awarowon, "Ak Anut nukan
ämän pak kon sakau pak äpu wa. Keseria, ak
sätäpu roat senes!
25 Roasiret meiein ätäi siräiaiei, kiro ses opok,
ak wa ouratäiäi. Ak erekapu Anut nukan sarau
eitek omar oik rai senek rawaiei.
26 Moses nukas roat meiein, siräiäi mesin jer
wewon. Kiro ämän rusapai amop rau. Ak kon
ämän kesek ninaräu wa ra? Meter ep arou am
eteinak opok jeremara, Anut nukas kon enip
keser mowon, Moses auruwon, 'Is Apraham,
Aisak, Jekob akan eit.' *Kisim Bek 3:6*
27 Anut ko roat meiein akan eit wa. Ko roat
orip orip awau raiäi akan eit. Akan ämän kiro
eposek wa."

Owo sintore ämän kiro näwäu senes?
(Matiu 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Kar sintore ämän tamareäu ro Jisas nukas
kiro ämän eposek Sadusi roat awarowon roianik,
kos koumoi, Jisas totorwon. “Iken sintore ämän
erekapu kamuk opok, owo sintore ämän kiro
näwäu senes?”
29 Kesernuk, Jisas nukas ätäi awarowon, “Kiro
sintore ämän epar näwäu senes amke rau, ‘O,
Israel* roasiret, ak rowe. Anut iken Näwäu,
nuka karar ko iken Näwäu.
30 Na nan won pak nan totomat pak nan ronkat
pak nan sakau pak nan Näwäu, Anut nukanun
erekapu meie.’ *Lo 6:4-5*

31 Kar sintore ämän näwäu kiro kon onok
kesek, ‘Na nakanun meieäum senek, nan jaunan
keseriar meie.’ *Wok Pris 19:18*

Kiro sintore ämän oirororor au näwäu. Kar
sintore ämänis au itimwatau senek wa.”
32 Keser äienuk, kiro sintore ämän tamareäu
ros Jisas ätäi auruwon, “Näu ro, na äiem kiro
epar ämän. Anut nuka karar epar iken Näwäu.
Kar eit Anut senek rawau wa.
33 Ik opur wemoi, amkeanik, Anut nuraun
kiro onok eposek. Utianik, ik iken woiok pak
iken ronkat pak iken sakau pak Anut nukanun
meieanik, ikas ikanun meieäum senek, iken
jaunokot ika siarokop rai roasir mesin keseriar
meiäun, kiro onok oirori au eposek näwäu
senes.”
34 Jisas nukas kiro ron ronkat eposek äiewon,
roianik, ko auruwon, “Om ses rumukäu wa, na
Anut nukan roasiret pak erek rawam.” Kos
keser aurnuk, roasiret akas Jisas ätäi kar ämän
totoraun iminein.

Krais ko inokon mokoi?
(Matiu 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Jisas nukas Anut osap nuriäi ou näwäu tem-
pel owa roasiret tamare raumara, totwarowon,
"Owon sintore ämän tamareäi roat akas Krais ko
Devit nukan mokoi äiäi?
36 Devit nukasar Osou Näus ko ronkat nu-
runuk, äiewon, 'Anut Näwäu nukas isan Näwäu
auruwon, "Na isan ipi näu kaima taneta, isas nan
iwäi jaunat erekapu itimwareanik, nan isonap
mareita, nan inkaruru rawaiei." *Buk Song 110:1*
37 Devit nukasar "Krais ko isan Näwäu"
äiewon, keseria, owoseanik, akas ko kon mokoi
äiäi?' "

Jisas nukas sintore ämän tamareäi roat akan onok aru mesin awarowon.
(Matiu 23:1-36; Luk 20:45-47)

Keser äienuk, roasiret sosop ak kon ämän roi
rain akan woiaka näu sarewon.
38 Jisas nukas ämän tamareanik, awarowon,
"Ak sintore ämän tamareäi roat rai opok jekur
aparwe. Kiro roat ak omjo eposek mianik,
nepipir ariai. Roasiret akas kiro roat amket opok
pe apwareanik, 'pere' awarianik, ipiak atona,
kiro roat akan woiaka näu sareäi.
39 Juda roasiret akan tururiäi owa ra, o jaun
owa pemoi, ak tanäun omoi eposek oiäi.
40 Kiro roat akas wäimäs asiret sätwareanik,
akan owan osap erar oi maneäi. Karauk roat
akan amiakap nais ak Anut aurianik, ämän
rumukäu miäi. Tawa, Anut nukas koi wasare-
waraun ses opok, kiro roat ak usu näwäu senes
owaiei."

Kar wäimäs asires Anut aiauk nuruwon.
(Luk 21:1-4)

41 Jisas ko Anut osap nuriäi ou näwäu owa
aiauk bokis siakup tane rawon. Roasiret sosop
akas aiauk Anut nuriäi bokis uru moin, aparwon.
Roasiret ak aiauk sosop orip akas aiauk näwäu
moin.
42 Utianik, kar wäimäs asir ko osap sosop
wäpik, kos pemara, aiauk eteinak oirororr, 2toia
senek, bokis uru mowon.
43 Jisas nukas kon tamareäu roat urwar-
nuk, siakup kouna, awarowon, "Is epar senes
awarom, okoro wäimäs asir ko osap sosop wa,
kos aiauk näwäu senes mowon. Kos karauk
roasiret erekapu itimware rau.
44 Okoro roasiret erekapu ak akan aiauk sosop
rau, karauk aiauk karar oumoi, Anut nurin.
Utianik, okoro asir ko wa senes. Ko kon aiauk
erekapu Anut nuru, ko o kau maun kar aiauk
rawau wa."

13

Jisas nukas Anut osap nuriäi ou näwäu enip tempel aru mai rai äiewon.

1 Jisas ko Anut osap nuriäi ou näwäu enip
tempel owa rawonus, ute ne manaurnuk, kon
tamareäu ro karas keser auruwon, "Tamukiäum
ro, na okoro ou moin apar! Aitapau näunäus ou
eposek eposek moin rau jekur apar."
2 Jisas nukas ätäi auruwon, "Kiro itok, utianik,
na okoro ou erekapu aparum tawa iwäi jaunakat
akas koianik, kiro ou erekapu aru maiei. Kiro ou

moin aiauk erekapu uräi naiei. Kar aiauk kon omoi wa rawai.”

Jisas nukas tawa usu sosop päi rai äiewon.
(Matiu 24:3-14; Luk 21:7-19)

3-4 Keserianik, Jisas ko Olivet omtapau opok tone tanemoi, Anut osap nuriäi ou näwäu aisas apari raunuk raunuk, Pita, Jems, Jon, Andru, ak karar Jisas pak raumoi, keser totorin, “Kiro onok esepa päi? Owo onok amke penuk, ik kiro omre äpu mam?”

5 Jisas nukas awarowon, “Ak sakau tai rawe. Karauk roat akas peanik, ak sät ämän awaraiei. Ak akan ämän wa rowau.

6 Tawa roat sosop akas koianik, isan enim atomoi, keser äiäiei, ‘Isakasar is Krais, ak ätäi imwaraun ro pem.’ Roasiret sosop akas kesek ämän roianik, epar äiäiei.

7 Ak marai kowai ämän pak marai jejep pak siarakap kounuk, roumoi, ak wa karkairau. Kiro onok epar amke päi. Utianik, wasarewaraun ses kiro kurte wa pekeräi.

8 Kar omsau pakan roasiret akas siräianik, kar omsau pakan roasiret pak iwäi muratäianik, weräiäiei. Karauk omsau opok mim näwäu päi. Karauk omsau opok roasiret sou om rumukäu rawaiei. Kiro onok erekapu päi kiro onok kesek, kar asir ko mokoi owaun amke tätäi näwäu oiäu senek.

9 Kiro ses opok, ak sakau tai rawe. Karauk roat akas ak sakatwareanik, akan roat näunäu akan amiakap imware poteanik, Juda akan tururiäi owa ak mänkäsiwaraiei. Ak, isan tamareäimin roat, okon, akas omnokou pakan omsau kameäi

roat näunäu amiakap isan ämän awaraun sakau tai rawaiei.
10 Roasiret akas Anut nukan Ämän Eposek omsau erekapu roasiret awarona, roasiret ak kiro ämän äpu moi rauna rauna, epar kiro wasarewaraun ses kowai.
11 Roat ak sakatwarona, akas roat näunäu amiakap ämän mareanik, owo ämän aräm rai ronkat sosop wa owau. Kiro ses opokar Anut nukas ämän awaraun arai. Anut nukan Osou Näus akan oiaksau pakas äiäi.
12 Karauk roat ak akan aunakat, amunakat, akas akan iwäi jaunakat akan ipiaka opok marona, akwarona, meiäun rai maraiei. Karauk momonakat akas akan mokoit keseriar kesewaraiei. Mokoit akas nais akan momonakat aninakat sumkäinewareanik, akan iwäi jaunakat akan ipiakap marona, akwarona, meiäiei.
13 Ak, isan tamareäimin roat, okon, roasiret erekapu ak mesin kasiaka peanik, sauk maraiei. Utianik, inok ro ko isan sarau wa utai ko orip orip sakau me rawai, tawa wasarewaraun ses opok, Anut nukas ko ätäi imäiai.”

Kar osap aru senes päi.
(Matiu 24:15-28; Luk 21:20-24)
14 Jisas nukas ätäi awarowon, “Ak kar osap aru senes kiro meter Anut nukan ämän roianik, areäwon ro Daniel nukas arewon päi aparaiei. *Daniel 9:27*
Kiro osap aru senes peanik, Anut nukan omoi näu eposek opok pe tai rawai. (Ak kiro ämän ninarein raroi, jekur ronkatäiei.) Kiro ses opok, roasiret ak Judia provins opok rai ak omtorou opok imine tonaiei.

15 Kar ro ko ou oik rawai, ko neanik, kon osap
owa rau wa tone owai. Ko kurte erar imine
manai.
16 Kar ro woia sarau me rawai, ko kon mer
eposek owa rau koi wa owai.
17 Kiro ses opok, asiret amaiwo orip pak asiret
mokoi apur jerai pak, ak wopuräiei.
18 Ak Anut auraiei, ‘Om nai ses, kiro onok aru
wa päi.’
19 Ak meter kiro usu näwäu wa oiäin. Anut
nukas omnokou ate mowon ses opokas koi
rusapai rau kesek usu kar wa pewon, tawa nais
kesek usu ätäi wa päi.
20 Utianik, Näwäu nukas omre rumukäu kurte
katu sarewon, owon, ko kiro onok keserau wa
maro, roasiret sosop wa rawoi. Ko karauk
roasiret imwaraun sarware mowon, okon, kiro
onok kurte keserwon.

21 Kiro ses opok, kar ros pemara, keser awarai,
‘Krais okoro pe rau!’ ra, ‘Ko enro rau!’ rai,
awaronuk, ak kon ämän roianik, woiaka epar wa
mau.
22 Karauk roat akas pemana, sätäianik, keser
äiäiei, ‘Is Krais.’ Karauk roat akas äiäiei, ‘Is
Anut nukan ämän roianik, areäim ro.’ Keseria,
ak kurur näunäu pak karauk sarau atap atap
maiei. Ak karauk roasiret Anut nukas nukan
sare marowon, sätwaraurmana, akan amiakap
kiro onok keseraiei. Sätwarona, ak Anut nukan
roasiret akan onok tainorianik, ak Anut nukan
onok utaun rai keseraiei. Utianik, akas kiro onok
kesewaraun senek wa.
23 Keserianik, ak sakau tai rawe. Owo onok
tawa päun is erekapu ak awaromin.”

Ro Nukan Mokoi ätäi kowai.
(Matiu 24:29-31; Luk 21:25-28)

24-25 Jisas nukas ätäiar äiewon, “Kiro usu näwäu senes erekapu pe manonuk, ‘san ko pututu senek saräi, keir ko merek wa kuräi, pai omar opokas räkäi kowaiei. Keserna, omar oikan osap sakau rain erekapu ritratorai.’ *Aisaia 13:10*
26 Kiro onok kesernuk rai, roasiret akas Ro Nukan Mokoi omar oik iou pakas sakau näwäu orip arou pakas kounuk, aparaiei.
27 Keseria, kos Anut nukan sarau eitek äsimwaronuk, omsau erekapu pak omar oik pak erekapu potomana, Anut nukas kon roasiret sare marowon, imware koi turware maiei.”

Suwaro käienuk, ak äpu miäi san tawaun ses pera.
(Matiu 24:32-35; Luk 21:29-33)

28 Jisas nukas ätäi awarowon, “Ak am suwaro nukan onok jekur ronkatewe. Am suwaro nukas ak san tawaun onok ätär marai. Keseria, suwaro erekapu käianik, am käwäu awau ätäi tu penuk rai, ak kiro äpu maiei, kiro san näwäu päun ses.
29 Kiro senek, tawa kiro onok atap atap penuk, ak äpu maiei, Ro Nukan Mokoi ätäi kowaun ses katu sare rau.
30 Is epar senes awarom, okoro roasiret rusapai rai ak wa meiäiei opok kiro onok keser päi ak aparaiei.
31 Omar omnokou pak rau kiro erekapu wasaräieir. Utianik, isan ämän wa wasaräi, orip orip rawai.”

Ro Nukan Mokoi kowaun omre kar ros wa äpu mai.
(Matiu 24:36-44)

32 Jisas nukas ätäiar äiewon, “Kar ros Ro
Nukan Mokoi kowaun omre wa äpu mai. Anut
nukan sarau eitek nais ak äpu wa. Kon mokoi
nais ko äpu wa. Momok karar ko äpu.
33 Kesek onok, okon, ak jekuriar tai rawe. Kiro
omre esapa kowai ak äpu wa.
34 Kiro kesek, kar ro ko kon ou utia, kar mena
atapuk manauriäu. Kos kon ou ute manaurianik,
kon sarau roat kon ou kamäun raiäi. Akan sarau
atap atap mianik, ou rorokup kameäu ro sakau
auriäu, ‘Jekur kame rau.’
35 Kesek onok, okon, ak jekur kamäiei. Ak äpu
wa, ou atak ro esapa ätäi kowai. Ko iukärir
kowai ra, pututu kowai ra, kakarau äienuk,
kowai ra, om teinenuk kowai ra? Ak äpu wa.
36 Ak wa jekur kame rauna rai, ko kurte
koianik, ak nini rauna, koi tarwarai.
37 Okon, is ak okoro ämän awarom. Kiro epar,
is roasiret erekapu okoro ämän awarom. Ak
jekuriar kame rawe.”

14

Roat näunäu akas Jisas wena, meiäun ronkat oin.

1 Omre oirori utonuk, okoro tup roasiret bret
jis wäpik jeäi, enip Pasowa* penuk, Anut kamuk
raiäi roat näunäu pak sintore ämän tamareäi
roat pak akas Jisas sakau ateanik, wena, meiäun
ämän ämäi ämäi atoin.

2 Utianik, ak äiein, “Ik ko kiro sumaun omre
opok wa wäu, roasiret akas siräianik, ik pak
näwäu weräiäiei.”

Kar asires uer sou eposek orip oianik, Jisas nukan tapau opok kourwon.
(Matiu 26:6-13; Jon 12:1-8)

3 Betani mena, kar ro enip Saimon, meter ko
sip repros orip raiäwon, Jisas nukas kon owa
tone raumara, o jaun patan siakup tane rawon.
O jenuk jenuk, kar asires botol eposek uer sou
eposek enip nar orip oi pewon. Kiro asir ko
meter aiauk näwäus kiro uer sou eposek kau
mowon. Kos kiro botol kakareanik, uer sou
eposek orip Jisas nukan tapau opok kourwon.
4 Karauk roat rain ak kiro onok aparianik,
akan woiaka aru momana, aka aka äiein, “Owon
kiro asires uer sou eposek orip erar sakaru?
5 Ik kiro uer roat arota, kau mona, kiro pakan
aiauk näwäu, woisan karar pakan aiauk senek,
oianik, saruku roasiret araun itok.” Keseria, ak
kiro asir sakau keirin.
6 Jisas nukas akan ronkat äpu mianik,
awarowon, “Ak kiro asir utona, rawai. Ak owon
ko wousarianik, usu nuri? Ko kiro onok eposek
senes is opok keseru.
7 Saruku roasiret ak pak orip orip rauna, akas
orip orip ak sarwaraun itok. Utianik, is ak pak
orip orip ekep wa rawam.
8 Kos owo onok keseraun keserwon. Ko uer sou
eposek orip isan enimsau opok kourwon, kiro
is meieita, up uru naun enimsau wäräu jekuri
mou.

9 Is ak epar senes awarom, roat akas okoro
Anut nukan Ämän Eposek omnokou erekapu
roasiret aware arianik, kiro onok okoro asires
keserwon kiro nais awaraiei. Keseria, roasiret
ak konun ronkatäiei.”

Judas nukas Jisas roat näunäu ipiakap maun paip mowon.
(Matiu 26:14-16; Luk 22:3-6)

10 Keseria, Jisas nukan tamareäu roat 12 orip
pakan kar ro, kon enip Judas Iskariot, ko Anut
kamuk raiäi roat näunäu siarakap Jisas akan
ipiakap maun potowon.
11 Ak kiro ämän roianik, nepipirmoi, aiauk
nuraun paip moin. Keserna, Judas ko Jisas akan
ipiakap maun apu itane rawon.

Jisas kon tamareäu roat pak Pasowa omre opok o jein.
(Matiu 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Jon 13:21-30)

12 Bret jis wäpik amke jeäin omre karar amke
pewon. Kiro omre opok Juda roasiret ak akan
Pasowa sipsip nak wemoi, amkeanik, jeäin.
Keseria, Jisas nukan tamareäu roat akas Jisas
aurin, “Ik nan Pasowa omre opok o jaun omoi
erapok pote jekur musau?”
13 Keser aurna, kos kon tamareäu roat oiror
äsimwatomara, awatowon, “Au kiro mena
potaieir opok, kar ro ko an oremara, pea, au
tarwatai. Awas ko tainori potower.
14 Ko owa tononuk, au kiro owan ou atak
ro aurwer, ‘Iken tamukiäu ro äiewon, “Is isan

tamareäim roat pak Pasowa o jaun ou waru erapok rau?” keser äiewon.’

15 Ko kar ou waru näwäu osap jekur mowon kamiauk oik rau ätär matai. Au kiro opok iken o jaun omoi jekur mower.”

16 Au poteanik, näu mena tonomoi, Jisas nukas awatowon siar aparianik, kiro owa Pasowa o jaun omoi jekur moirin.

17 Iukärir sarenuk, Jisas nukas kon tamareäu roat 12 orip pak koin.

18 Ak taneanik, o je je rai, kos keser awarowon, “Is ak epar senes awarom, kar ro ak kamuk rau kos isan iwäi jaiat akan ipiakap murai. Kiro ro ko rurisa is pak o je rau.”

19 Ko keser äienuk, ak akan woiaka usu sarein. Ak karar karar akas ko keser totorin, “Na is mesin äiem ra? Is wa ra?”

20 Jisas nukas ätäi awarowon, “Kiro ro ko isan roat 12 orip pak raiäu. Ko is ori erek maro karar opok kon bret ur opok mianik, oura.

21 Anut nukan ämänis äiewon siar, Ro Nukan Mokoi meiäi, utianik, kiro ros kon iwäi jaukut akan ipiakap marowon, kiro ro ko wopur. Kiro ro ko anakus an jowon ses opok meiewon maro, kiro usu eteinak. Keserau wa, okon, tawa omar oik ko usu näwäu senes owai.”

Jisas nukas bret pak wain an orip kon tamareäu roat arowon.

(Matiu 26:26-30; Luk 22:14-20, 1 Korin 11:23-25)

22 Ak o je je rauna, Jisas nukas bret oumoi, Anut aurmara, ipous pärärianik, kon tamareäu roat

aromara, äiewon, “Ak oinai, jeie. Okoro isan enimsau.”
23 Keseria, ko ätäi kap wain an orip oumoi, Anut aurmara, kon tamarowon roat aronuk, ak erekapu okoro kap pakan an jein.
24 Kos awarowon, “Okoro isan karian, Anut nukas kiro karianas ak pak paip [awau] mou. Isan karian kiro kournuk, roasiret sosop sar-warai.
25 Is ak epar senes awarom, is ätäi okoro wain nemauk pakan an wa jam, pote is kar wain an awau kiro isan Monian kamwaraun mena ätäi jam.”
26 Kesermana, ak kar sir wemoi, kasik neanik, Olivet omtapau opok potoin.

Jisas nukas Pita keser auruwon, “Nas roasiret is mesin ‘Is ko äpu wa.’ awaram.”
(Matiu 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

27 Jisas nukas kon tamareäu roat keser awarowon, “Ak is utoirea, imine manaiei. Anut nukan ämän kesek jer we moin rau, äieu, ‘Kiro sipsip kumeäu ro isas weita, sipsip raut ak imine atap atap manoutaiei.’ *Sekaraia 13:7*
28 Utianik, is meieanik, ätäi siräianik, amke Galili provins opok potoita, ak tainoire potaiei.”
29 Pita nukas auruwon, “Ak erekapu na utoisi manona rai, is karar na wa utoisam.”
30 Jisas nukas ätäi keser auruwon, “Is na epar senes aisom, rusapai pututu kakarau ur oirori wäu wa opok, na isan enim ämäi momata, is ‘ko äpu wa’ rai 3 orip äiäm”
31 Utianik, Pita nukas sakau auruwon, “Epar senes, is kesek ämän wa äiäm. Is na pak erek

meiäm.” Jisas nukan tamareäu roat akas nais keseriar äiein.

Jisas ko Getsemani pote Anut auri rawon.
(Matiu 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Jisas kon tamareäu roat pak kar om enip Getsemani poteanik, kos awarowon, “Ak okoro opok tane rauna, is Anut auraurim.”
33-34 Kos Pita, Jems, Jon pak imware maneanik, kon wou aru monuk, ko nukasar nukanun wouti momara, keser awarowon, “Isan woi usuäu senes monuk, waiauk patirnuk, meiäurim. Ak okoro opok awau tai rawe.”
35 Ko keresir maneanik, omnokou opok wou kumäse ninomara, Anut nukas kiro usu ko opok wa päun rai Anut auruwon.
36 Kos auruwon, “O Moni, na owo sarau keseraun itok. Nas is opiapan usu oi kuräm. Utianik, na isan ronkat wa tainorau, na nakan ronkat karar tainor.”
37 Keser aurianik, ko kon tamareäu roat nini rain opok pe apwareanik, rurawarowon. Keseria, ko Pita auruwon, “Saimon, na nini raum ra? Na is kamoireanik, is pak ekep tai rawau senek wa ra?
38 Ak wa ninau, awau tai raianik, Anut aurwe. Keseraiei, Satan nukas wa ate apwarai. Is äpu ak onok eposek keseraun ronkateäi, utianik, akan enmaksau sakau rawau senek wa.”
39 Keseria, ko poteanik, ätäi Anut kiro ämän meter auruwon siar keseriar auruwon.
40 Ko ätäi koianik, kon roat ätäi nini rain, apwarwon. Ak amos atomaronuk, awau tai rawau senek wa. Akas ko owo ämän auraun äpu wa.

41 Jisas nuka ätäi Anut auraun utware
manowon. Kos ätäiar koianik, rurawarianik,
awarowon, “Ak ninianik, sume rai ra? Kiro itok,
äiäk! Aparwe! Ro Nukan Mokoi sakateanik, roat
onok aru miäi akan ipiaka opok maun ses kou.
42 Enro ros is isan iwäi jaiat ipiaka opok
muraun ki kou. Ak sirauwe! Ik pote ko tararau
manau.”

Judas nukas Jisas kon iwäi jaukut ipiakap mowon.
(Matiu 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

43 Jisas nukas kon tamareäu roat kiro ämän
awaronuk awaronuk, kon tamareäu roat 12 orip
pakan kar kon enip Judas, ko siakup kowon.
Juda roat näunäu pak, Anut kamuk raiäi roat
näunäu pak sintore ämän tamareäi roat akas
roat sosop Jisas sakau ataun äsimwarona, Judas
tainori potoin. Ak weräiäin siräp pak utupauk
pak ate koin.
44 Judas nukas meter kiro roat keser
awarowon, “Is kiro ro pote oktokorita, ak äpu
maiei kiro ro karar ak sakau atoinai, ko marai
roat akan ipiakap mona, imäi manaiei.”
45 Keseria, Judas ko kurte Jisas siakup po-
tomara, keser auruwon, “Pere, tamukiäum ro!”
aurianik, oktokorowon.
46 Roat ak ko äpu mianik, Jisas sakau atoin.
47 Kar ro ak kamuk tai rawonus, kos kon siräp
rumukäu oumara, Anut kamuk raiäu ro näwäu
nukan sarau ro wem raiar kon rauk käu patir
kurewon.

48 Kesernuk, Jisas nukas roat awarowon, “Ak
weräiäun utupauk pak siräp pak oianik, is päu
ro senek sakatoirianik, iworaun koi ra?
49 Is omre orip orip Anut osap nuriäi ou
näwäu owa roasiret tamareäimin, ak kiro opok
sakatoirau utiäin. Utianik, ak kiro onok keserna,
Anut nukan ämän areai roat akas kon ämän jer
we moin kiro epar pewon.”
50 Keserna, kiro ses opokar, kon tamareäwon
roat erekapu imine manoin.
51-52 Kar mokoi awau niniäwon omjo karar
takewon, Jisas tainori potowon. Roat akas ko
sakataurna, ko kon niniäwon omjo akan ipiaka
opok utomara, pirim imine manowon.

Jisas ko roat näunäu amiakap wena, meiäun rai ate aparin.

(Matiu 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

53 Kiro kameäin roat ak Jisas sakau atoin, akas
Anut kamuk raiäu ro näwäu senes nukan owa
imäi potoin. Kiro opok Anut kamuk raiäi roat
näunäu pak sintore ämän tamareäi roat pak Juda
roat näunäu pak erek turur rain.
54 Pita ko ämäi ämäi potonar, keres keres
potowon. Keserna, Pita owa toneanik, kiro opok
ou kameäi roat pak taneanik, ep uke rawon.
55 Anut kamuk raiäi roat näunäu pak karauk
Juda roat näunäu pak akas karauk ämän Jisas
opokup momana, owose wena, meiäun rai ke-
serin, utianik, ak kar kesek ämän itanäu senek
wa.
56 Roat sosop peanik, sät ämän ko opokup
moin, utianik, karar ämän ak mau wa.

57 Keserna, karauk roat pe tai raianik, kiro sät
ämän moin.
58 “Ik Jisas nukas kiro ämän äiewon, roumun.
Kos keser äiewon, ‘Is kiro Anut osap nuriäi ou
näwäu roat akas ipiakas moin, uräianik, omre 3
orip utia, is kar ou awau mam. Roat akas kiro ou
wa maiei.’ Ko keser ämän äiewon, ik roumun.”
59 Utianik, akan ämän kiro erekapu itok wa, ak
ämän sepuk sepuk moin.
60 Keserna, Anut kamuk raiäu ro näwäu senes
akan amiakap tai raumara, Jisas totorwon, “Na
owon kiro roat ämän aisoin ätäi awarau utom?
Na owosemon, okon, na enmatap ämän miäi.”
61 Utianik, Jisas ko asor raianik, ämän aräu wa.
Anut kamuk raiäwon ro näwäu senes nukas
ätäiar totorwon, “Na Krais, kiro ro Anut nukas
roasiret ätäi imwaraun äsimornuk, kowon ra?
Na iken Näwäu nukan Mokoi ra?”
62 Jisas nukas ätäi auruwon, “Okoro is karar.
Is ak epar senes awarom, Ro Nukan Mokoi
ko Anut sakau näwäu orip, nukan ipou näu
kaima taneanik, omar oik iou pakas kowai, ak
aparaiei.”
63 Anut kamuk raiäu ro näwäu senes kiro
ämän roumara, nukan omjo kiräianik, roat rain
totwarowon, “Ik owon karauk roat awarota, koi
kon enip opok karauk ämän maiei?
64 Ko Anut jeje ämän auruwon, ak roin. Akan
ronkat owosäiei?”
Akas ätäi äiein, “Ko ämän orip, okon, wena,
meiäi.”
65 Kesermana, ak Jisas opokup sinok urarianik,
kon amuk omjos pararar momoi, ipiakas weanik,
aurin, “Na ämän roianik, areäum ro rai, na

ik aik, kiro inos na iwosou?" Keserna, Jisas kameäin roat akas ko imäianik, wein.

Pita nukas 'Is Jisas äpu wa' äiewon.
(Matiu 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

66 Pita ko ou kasakupai tane raunuk, Anut kamuk raiäu ro näwäu senes nukan sarau asir kar pewon.
67 Kos Pita ep uke rawon aparianik, sakamarmoi, auruwon. "Na Nasaret menan ro, Jisas pak raiäumon."
68 Utianik, Pita nukas ätäi auruwon, "Na kiro ämän äiem kiro kon onoktapau is äpu wa." Keser äianik, ko ou rorokupai siakup potonuk, [kar kakarau urwewon].
69 Kiro sarau asir ko ororokpai tai rawon aparianik, kos roasiret siakup tai rain, awarowon, "Kiro ro ko kar Jisas nukan tamuriäu ro."
70 Pita nukas ätäi awarowon, "Is kon tamuriäu ro wa."
Rai rai, karauk roat Pita siakup tai rain, akas aurin, "Na epar ko pak ariäum, owon, na nais Galili provins pakan ro."
71 Utianik, Pita nukas ipou kämioik momara, ätäiar äiewon, "Epar senes is ak awarom! Is sät ämän mam kar usu is opok päi. Is kiro ro äpu wa!"
72 Ko keser äienuk äienukar, kakarau ätäi ur wewon. Pita ko Jisas nukas meter ämän auruwon ätäi ronkatewon. "Kakarau ur oirori wäu wa opok, na isan enim ämäi momata, 'is ko äpu wa,' rai 3 orip äiäm". Keseria, Pita ko näwäu waiewon.

15

Jisas kar Rom akan ro näwäu enip Pontias-Pailot siakup imäi potoin.

1 Om teinenuk, tapera, Anut kamuk raiäi
roat näunäu, Juda roat näunäu, sintore ämän
tamareäi roat, kaunser roat erekapu pak akas
Jisas wena, meiäun ämän atoin. Ak Jisas muris
ipou parar mianik, Pailot nukan ipoukup maun
imäi potoin.
2 Keserna, Pailot nukas Jisas totorwon "Na Juda
roasiret akan kamwaraun ro näwäu king ra?"
Jisas nukas ätäi auruwon "Kiro nakas äiem
senek."
3 Anut kamuk raiäi roat näunäu akas kon enip
opok sät ämän sosop moin.
4 Keserna, Pailot nukas ätäiar totorwon, "Na
ätäi ämän mau owon utom? Na kiro ämän nan
enmatap moi, na rowau wa ra?"
5 Utianik, Jisas nukas kar ämän ätäi aurau wa.
Kesernuk, Pailot ko ronkat sosop owon.

Pailot nukas Jisas wena, meiäun awarowon.
(Matiu 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:39–19:16)

6 Akan sumaun omre enip Pasowa* opok, Rom
akan kamwareäu ro näwäu nukas woisan karar
karar kiro omre opok kar ro karapus owa raiäu
utonuk, maneäu. Roasiret akasar koi tururianik,
kar ro utona, manaun aurna, ko kiro ro utonuk,
maneäu.
7 Kiro ses opok, kar ro kon enip Bar-Abas ko
karapus owa rawon. Meter kiro mena roat akan

kamwareäwon ro näwäu pak weräianik, Bar-
Abas nukas kar ro wenuk, meiewon. Keseria, ko
karapus owa kurein rawon.
8 Roasiret sosop akas peanik, Pailot keser
totorin "Nas Pasowa sumaun ses orip orip kar
karapus ro utota, maniäu. Rusapai nas kiro onok
keseriar keseram."
9 Keser aurna, Pailot nukas ätäi awarowon,
"Akan ronkatis, is Juda akan kamwareäu ro
näwäu utoita, ak pak potai ra?"
10 Pailot ko äpu Anut kamuk raiäi roat näunäu
ak Jisas nukan onok eposek mesin kasiaka
penuk, okon, ak ko siakup imäi koin. Keseria,
kos kiro ämän totwarowon.
11 Utianik, Anut kamuk raiäi roat näunäu akas
roasiret raiaka atomoi, awaroin, "Pailot aurwe,
'Bar-Abas utota, manai.' keser aurwe."
12 Keserna, Pailot nukas ätäiar totwarowon,
"Okoro ro ko Juda akan kamwareäu ro näwäu
äiäi, is owosäm?"
13 Akas sakau urwein "Ko am äpäs opok äsäi
mo."
14 Pailot nukas awarowon, "Owon? Ko owo
onok aru keserwon?"
Akas näwäu senes urwein, "Ko am äpäs opok
äsäi mo!"
15 Roasiret akan woiaka näu saräun Pailot
nukas Bar-Abas utonuk, manowon. Kesermara,
kos Jisas marai roat akan ipiakap monuk, akas ko
mänkäsirianik, karauk marai roat arona, akas
pak ko am äpäs opok äsäi maun imäi potoin.

Marai roat akas Jisas jeje ämän aurianik, ir tukein.
(Matiu 27:27-31; Jon 19:2-3)

16 Marai roat akas Jisas Pailot nukan owa, enip
Pretoriam, imäi poteanik, karauk marai roat owa
rain erek urwarna, ak koi tururin.
17 Keseria, marai roat akas kar omjo osou ses
kure murianik, kar rumäkät katuau orip oumoi,
tatmaianik, kon tapau opok kuror moin.
18 Akas sakau aurin, “Na Juda akan
kamwareäum ro näwäu king, ik nan enmat
jou mom.”
19 Ak amaukus kon tapau ätäi ätäi purianik,
sinok amuk uru kurein. Ak ko siakup uoraka sur
weanik, ro näwäu senek kon enip kämioik moin.
20 Ak keser jeje ämän aurianik, ätäi omjo osou
ko opokupan jäkäi oumoi, kon omjo ätäi orke
murin. Keseria, ak ko am äpäs opok äsäi maun
imäi potoin.

Jisas am äpäs opok äsäi moin.
(Matiu 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

21 Rom akan marai roat akas Jisas am äpäs
opok we maun apu opok imäi potona potona,
kar ro ko Sairini menas, Aleksanda Rufus orien
momonawa, näu mena tonaun kowon. Kon
enip Saimon. Ak ko apu opok tararianik, sakau
ateanik, Jisas nukan am äpäs oianik, Saimon
ämäi muruna, ko Jisas tainori potowon.
22 Ak Jisas kar om enip Golgota imäi potoin.
Kiro om enip onoktapau kesek ‘op tapau sek-
erem’.
23 Keseria, akas wain an kar marasin tiu enip
mair orip, momoi, keputirianik, Jisas jaura rai
nuraurin. Utianik, Jisas ko jau utowon.

24 Keserianik, akas Jisas am äpäs opok äsäi
moin. Kon omjo osap orip ak atpane owaun rai
aiauk oianik, satu sipiräiein.
25 San penuk, 9 klok senek, ak ko am äpäs opok
äsäi moin.
26 Kiro ämän roasiret akas meter kon enip
opok ämän moin, kon tapau opok keser jer we
moin, 'Juda akan kamwareäu ro näwäu, king.'
27 Akas roat oirororor au onok aru moirin imwa-
teanik, kar ro Jisas nukan ipou näu kaima äsäi
moin, kar ipou saunan kaima äsäi moin.
28 [Keserna, Anut nukan ämän meter jer wein
siar, "Akas ko roat aru pak erek turur moin."
Kiro ämän epar pewon.]
29 Roasiret akas apu pakas pe mane rai, ko
aparianik, tapiaka känkänirmoi, jeje ämän auri-
anik, äiein, "A! Nas keser äiemon, na Anut osap
nuriäi ou näwäu uräianik, omre 3 orip ätäi ou
awau mam.
30 Keserianik, nakasar ätäi nakan enmatsau
sareanik, am äpäs opokan ute ne.!"
31 Anut kamuk raiäi roat näunäu pak sintore
ämän tamareäi roat pak akas nais keseriar jeje
ämän keser äiein, "Ko karauk roasiret sar-
wareäwon, nukasar ätäi nukan enipsau saräu
senek wa!
32 Ko Krais, Juda akan kamwareäu ro näwäu
king maro, ko am äpäs opokas ute nonuk rai,
ik kiro aparianik, iken woiok konun epar mam."
Kiro päu roat ories nais ko keseriar jeje ämän
auririn.

Jisas meiewon.
(Matiu 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

33 Sankeu, san kamuk, san jeräu wa, om
erekapu pututu senek sare pote 3 klok iukärir.
34 Keser raunuk raunuk, 3 klok siakup, Jisas
nukas keser urwewon, “Eloi, Eloi, lama sabak-
tani.” Kiro ämän onoktapau kesek ‘Isan Anut,
isan Anut, na owon is utoirom?’ *Buk Song 22:1*

35 Kesernuk, karauk roasiret kiro opok tai rain,
akas kiro ur roianik, äiein “Rowe! Kiro ro ko
Elaija urura.”
36 Keseria, kar ros kurte potea, kar osap jaimir-
mir senek oianik, wain an tiu mia, aitauk opok
momoi, Jisas jaun rai nurauromara, roasiret
awarowon, “Ik kame rauta, Elaija nukas koi, ko
am äpäs opokan imäi mai ra, apari rawau.”

37 Kiro ses opokar, Jisas nukas sakau urwe-
mara, kon osou nukasar utonuk, ko meiewon.

38 Keseria, omjo Anut osap nuriäi ou näwäu
owa äsäi moin rawon, oikas kiräi nopte, oirori
sarewon.
39 Marai kamwareäu ro näwäu ko Jisas siakup
erekur tai raianik, [kon ur wewon roumoi], ko
meiewon onok aparianik, kos äiewon, “Epar
senes, kiro ro ko Anut nukan Mokoi!”

40 Karauk asiret akas atapukas tai raianik,
apari rain. Kiro asiret kamuk, kar asir kon enip
Maria ko Magdala menan, kar asir kon enip
Maria ko Jems (ko eteinak äiein) Josep orien
aninawa, pak kar asir kon enip Salome pak, rain.
41 Kiro asiret meter Jisas Galili provins raunuk,
ko isanaraun tainori poteäin. Karauk asiret
sosop ak Jisas pak erek Jerusalem menas koin,
ak nais erek rain.

Jisas nukan enipsau oi aireu uru moin.
(Matiu 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

42-43 Kiro Fraide, osap jekuraun ses. Tup etei kiro Juda akan sumaun omre. Keseria, iukärir sarenuk, kar ro kon enip Josep ko Arimatea menan, ko Juda kamwareäin roat näunäu akan sarau jaunaka, kos Anut okoro omnokou kamäun ätäi kowai rai kame raiäwon. Ko Pailot iminäu wa, siakup potomara, Jisas nukan kopeu oumoi, up uru kuräun totorwon.

44 Pailot nukas Jisas kurte meiewon ämän roianik, ko karkairwon. Ko karauk roat äsimwaronuk, marai kamwareäu ro näwäu koi aurna, ko kounuk, Pailot nukas totorwon, "Jisas meiewon ra?"

45 Kiro marai ros ior aurnuk, Pailot nukas Josep auruwon, "Itok, nas op kopeu oi manam."

46 Keseria, Josep nukas karauk omjo ärneu kau mianik, Jisas nukan kopeu am äpäs opokan oumoi, omjos kurur momara, aireu uru mowon. Keseria, aitapau näwäu oumara, aireu oksau pene mowon.

47 Maria ko Magdala menan, Maria ko Josep nukan anak ori au Aramatia menan Josep nukas Jisas kiro aireu uru mowon apariri n.

16

Jisas ätäi siräiewon.

1 Sumaun ses manonuk, Maria ko Magdala menan, kar Maria ko Jems nukan anak, Salome pak ak am anakas sou eposek orik kau mianik, oi koumana, Jisas nukan enipsau opok joutor muraurin.

2-3 Tup Näwäu opok, taperar senes, ak kiro
aireu aparaun apu opok pote räi, aka aka arein,
“Inokos kiro aiauk näwäus up oksau pene moin
oi erororai?”
4 Utianik, ak jekur aparianik, kiro aiauk näwäu
senes oi kurein aparin.
5 Keseria, ak kiro aireu uru toneanik, mokoi
awau omjo ärneu orip aireu uru ipou näu kaima
tane rau aparianik, karkairin.
6 Kos awarowon, “Ak wa iminäu. Ak Jisas
Nasaret menan, am äpäs opok äsäi moin,
itanäun koin. Ko ätäi siräiewon! Ko okoro opok
rawau wa. Kiro omoi ko nini moin ak aparwe.
7 Utianik, ak potoinai, kon tamariäwon roat
pak Pita pak awarowe, ‘Jisas ko amke Galili
provins opok potonuk, ak tainori potaiei. Ak
ko meter awarowon siar kiro opok aparaiei,’ ak
keser awarowe.”
8 Ko keser awaronuk, kiro asiret ak karkairi-
anik, ronkat sosop oumoi, kiro aireu utomana,
imine manoin. Ak näwäu imineanik, kar ro
ämän aurau wa.

[Jisas nukas Magdala menan Maria siakup pewon.
(Matiu 28:9-10; Jon 20:11-18)

9 Tup Näu opok, taperar, Jisas nukas
ätäi siräianik, ko amke Maria ko Magdala
menan, meter kiro asir pakan osou aru 7 orip
emwarowon siakup potonuk, kos ko aparwon.
10 Keseria, Maria poteanik, kiro roat meter
Jisas pak raiäin, woiaka aru monuk, wai rain
awarowon.

11 Maria nukas keser awarowon, “Jisas awau
raunuk, is ko aparmin.” Ak kon ämän roianik,
akan woiaka epar mau wa.

*Näwäu nukas kon tamariäwon roat oirori
awan amiawap pewon.
(Luk 24:13-35)*

12 Kar omre opok, Jisas nukan tamariäwon roat
ori oirorоr au näu mena utomoi, manaun ari ari
manoirin. Au akan apu opok Jisas apariri n.
13 Awas ätäi poteanik, karauk tamariäwon
roat awaroirin, “Iu Jisas apu opok aparmurin!”
Utianik, ak awan ämän roianik, akan woiaka
epar mau wa.

*Jisas kon tamariäwon roat amiakap pewon.
(Matiu 28:16-20; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23,
Aposel 1:6-8)*

14 Kar omre opok, kon tamariäwon roat 11
orip o jena jena, Jisas nukas ak siarakap penuk,
akas ko aparin. Kos kewareanik, awarowon,
“Ak owon akan woiaka epar mau wa, ak woiaka
sakau moin? Is ätäi siräimin, roat ak is apairoin
akas akan ämän roianik, ak owon woiaka epar
mau wa? Kiro onok eposek wa.”
15 Keserianik, kos ak awarowon, “Ak omsau
sau erekapu potoinai, isan Ämän Eposek roasiret
erekapu tamarowe.
16 Inok roasir kiro ämän roianik, kon wou epar
monuk, ak ko an jomurna, ko Anut nukas ätäi
imäiai. Inok roasir kon wou epar mau wa, ko
kiro ro utai, ko ämän orip.
17 Roasiret akan woiaka epar mianik, ak kiro
onok keseraun itok. Akas isan enim ateanik,

osou aru emwaraiei. Akas kar omsau pakan
ämän meter äpu wa rain araiei.
18 Akas män aru ipiakas atwarona, kiro mänis
ak wa aru maraiei. Akas an aru jaun meiäun
senek jeanik, ak wa meiäiei. Akas akan ipiaka
sip roasiret opok marona, kiro roasiret amiaka
muraiei."

Anut nukas Jisas omar oik imäi tonowon.
(Luk 24:50-53, Aposel 1:9-11)

19 Jisas Näwäu ko kiro ämän aware kurenuk,
Anut nukas imäienuk, omar oik tonowon. Ko
Anut nukan ipou näu kaima tane rau.
20 Kesernuk, kon tamariäwon roat ak omsau
sau erekapu poteanik, Jisas nukan ämän roasiret
awaroin. Näwäu nuka ko ak pak sarau erek
monuk, akas kiro onok meter awarowon siar
keserna, karauk roat kiro onok aparianik, kon
ämän meter äiewon epar ak äpu moin.]

Anut nukan Ämän Eposek
New Testament in Girawa

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Girawa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
79f715b0-a1c7-58ec-85a5-b96f2ba338fd